

Hallituksen tarkistettu lainsäädäntöohjelma vaalikaudelle 2023–2027

Sisältö

1	Kestävä julkinen talous	6
2	Toimiva ja kestävä hyvinvointiyhteiskunta	12
3	Kunnat, kaupungit ja valtion aluehallinto	40
4	Hyvinvointi syntyy työstä.....	42
5	Osaava Suomi	52
6	Kasvun kaava	60
7	Puhtaan energian Suomi	85
8	Uuden aikakauden ulko- ja turvallisuuspolitiikka	93
9	Euroopan unioni: kohti strategista kilpailukykyä	102
10	Turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio	103
11	Suomi liikkeelle -ohjelma	143
12	Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet	144
13	Keskeiset EU-hankkeet	148

JOHDANTO

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman (VNT 1/2023 vp) mukaan hallitus laatii vaalikautta koskevan lainsäädäntöohjelman. Hallituksen lainsäädäntöohjelma vaalikaudelle 2023–2027 hyväksyttiin 20.6.2024 (Valtioneuvoston julkaisu 2024:36). Lainsäädäntöohjelmaa on tarpeen päivittää vaalikauden puolivälissä. Tämä tarkistettu lainsäädäntöohjelma on hyväksytty hallituksen kirjallisessa menettelyssä 17.–19.6.2025.

Lainsäädäntöohjelma edistää hallitusohjelman toimeenpanoa ja luo yleisen tason kokonaiskuvan koko vaalikauden lainsäädäntötyöstä. Lainsäädäntöohjelmalla tuetaan lainvalmistelun suunnittelua, johtamista ja seurantaa sekä aikataulujen yhteensovittamista eduskunnan kanssa. Samalla vahvistetaan lainsäädäntötyön ennakoitavuutta ja avoimuutta. Lainsäädäntöohjelmaa voidaan hyödyntää myös eräiden poikkihallinnollisten hallitusohjelmakirjausten toimeenpanossa. Tällaisia ovat esimerkiksi häiriö- ja kriisitilanteiden sääntelyn kokonaistarkastelu sekä sääntelyn sujuvoittaminen.

Lainsäädäntöohjelma sisältää alustavat tiedot hallitusohjelmaa keskeisesti toteuttavista ja muista laajoista lainvalmisteluhankkeista, jotka ovat yhteiskunnallisesti tai taloudellisesti huomattavan merkittäviä tai laajasti poikkihallinnollisia. Lainsäädäntöohjelma kattaa näin ollen vain osan vaalikauden kansallisista lainvalmisteluhankkeista. Lisäksi ohjelmaan sisältyy tietoja sellaisista kansainvälisistä hankkeista ja EU:ssa hyväksytyistä säädöksistä tai vireillä olevista EU:n säädöshankkeista, joihin liittyy laajoja kansallisen lainsäädännön muutostarpeita ja jotka tulevat tai joiden arvioidaan tulevan täytäntöön- tai toimeenpantaviksi vaalikaudella.

Lainsäädäntöohjelma ja sen tarkistus on laadittu ministeriöiden valtioneuvoston kanslialle toimittamien tietojen pohjalta. Lainsäädäntöohjelman valmistelusta pohjustivat hallituksen neuvotteluissa, ministerivaliokunnissa sekä ministerityöryhmissä syksyllä 2023 ja keväällä 2024 käytyt keskustelut hallitusohjelman toimeenpanosta ja hankkeiden priorisoinneista. Lainsäädäntöohjelman tarkistus tukee myös kesän 2024 jälkeen tehtyjen linjausten toimeenpanoa. Tarkistetussa lainsäädäntöohjelmassa on huomioitu 22.–23.4.2025 pidetyn hallituksen puoliväliriihen linjauksista välttämättä seuranneet lisäys- ja muut muutostarpeet. Yksittäiset lainvalmisteluhankkeet sisällytetään osaksi hallituksen loppuvaalikauden yksityiskohtaisia lainsäädäntösuunnitelmia.

Lainsäädäntöohjelmaan on tarkistuksen yhteydessä lisätty lainvalmisteluhankkeita. Siitä on myös poistettu muutamia hankkeita. Lisäksi eräitä lainvalmisteluhankkeita on yhdistetty tai jaettu alahankkeiksi. Tarkistukset on merkitty ”Hanke”-sarakkeeseen kirjauksilla ”lisätty”, ”poistettu”, ”yhdistetty” sekä ”yhdistetty ja siirretty”. Hankkeiden nimissä, kuvauksissa, vastuutiedoissa ja aikatauluarvioissa tapahtuneita tarkistuksia ei ole merkitty asiakirjaan erikseen. ”Päävastuu”-sarakkeen osalta on syytä huomata, että osa ministereistä on vaihtunut hallituskauden aikana. Sarakkeen tiedot vastaavat sitä, kenen nykyisen ministerin hallinnonalalle hankkeet kuuluisivat lainsäädäntöohjelman päivityksen ajankohtana.

Lainsäädäntöohjelman luvuissa 1–11 lainvalmisteluhankkeet esitetään hallitusohjelman vastaavien otsikoiden mukaisina kokonaisuuksina. Tarkistuksen myötä näiden hankkeiden lukumäärä on noussut 143:sta 161:een. Lainvalmisteluhankkeet jakautuvat määrällisesti seuraavasti: luku 10 ”Turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio” 51 hanketta, luku 6 ”Kasvun kaava” 34 hanketta, luku 2 ”Toimiva ja kestävä hyvinvointiyhteiskunta” 29 hanketta, luku 4 ”Hyvinvointi syntyy työstä” 12 hanketta, luku 5 ”Osaava Suomi” 10 hanketta, luku 1 ”Kestävä julkinen talous” 8 hanketta, luku 7 ”Puhtaan energian Suomi” 8 hanketta, luku 8 ”Uuden aikakaudun ulko- ja turvallisuuspolitiikka” 6 hanketta sekä luku 3 ”Kunnat, kaupungit ja valtion aluehallinto” 3 hanketta. Luvun 9 ”Euroopan unioni: kohti strategista kilpailukykyä” osalta viitataan lukuun 13, joka sisältää keskeiset EU-hankkeet. Lukuun 11, joka koskee ”Suomi liikkeelle” -ohjelmaa, ei sisälly lainvalmisteluhankkeita. Luvussa 12 ”muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet” on kolme säädöshanketta, joilla on myös liityntöjä hallitusohjelman tavoitteisiin.

Lukuun 13 sisältyy kooste sellaisista vireillä olevista keskeisistä EU-hankkeista, joiden toimeen- tai täytäntöönpano ei sisälly välittömästi muissa luvuissa esitettyihin hankkeisiin. Tarkistuksen myötä EU-hankkeiden lukumäärä on noussut 32:sta 35:een. Erottelu hallitusohjelmaa toteuttavien hankkeiden ja EU-hankkeiden välillä ei ole tarkkarajainen. Useat EU-hankkeet kytkeytyvät läheisesti hallitusohjelman tavoitteiden toimeenpanoon.

Lainsäädäntöohjelman hankkeet eivät ole yhteismitallisia. Kokonaisuudesta ei ole mahdollista tehdä pitkälle meneviä numeerisia johtopäätöksiä. Tarkistuksen tiedot ovat suuntaa-antavia. Ne tarkentuvat lainvalmisteluhankkeiden valmistelun edetessä. Tarkemmat tiedot yksittäisistä hankkeista ovat saatavilla valtioneuvoston hanketietojärjestelmässä (<https://valtioneuvosto.fi/hankkeet>). Ministeriöt vastaavat tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta. Kukin ministeriö myös seuraa lainsäädäntöohjelman toteutumista oman hallinnon-alansa osalta.

Hallitusohjelman mukaan hallitus laatii kullekin eduskunnan istuntokaudelle lainsäädäntösuunnitelman. Lainsäädäntösuunnitelmat täsmentävät lainsäädäntöohjelmaa. Lainsäädäntösuunnitelmiin sisältyy yksityiskohtaiset tiedot kullakin istuntokaudella annettaviksi suunnitelluista hallituksen esityksistä ja valtioneuvoston selonteoista. Hallitus on hyväksynyt lainsäädäntösuunnitelmat 31.8.2023, 6.2.2024, 4.9.2024 ja 12.2.2025. Lainsäädäntösuunnitelmia annetaan kuluvalle vaalikaudella vielä kolme.

1 Kestävä julkinen talous

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Finanssipoliittisten sääntöjen uudistaminen	Uuden kansallisen finanssipoliittisen lain säätäminen. Uusi laki on tarpeen johtuen EU:n uusista finanssipoliittisista säännöistä ja kansallisista kehittämistarpeista. Hallitusohjelman alaluku 1.2 Finanssipoliitiikka	VM/Purra	–	HE syksy 2025 Laki voimaan 1.1.2026
HE kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (VM095:00/2023)	Maapohjien ja rakennusten arvostamisperusteiden uudistamisen edellyttämien muutosten toteuttaminen. Uudistamistarpeen taustalla ovat verotusarvon määräytymisperusteisiin liittyvät ongelmat. Hallitusohjelman alaluku 1.3 Veropolitiikka	VM/Purra	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laeiksi vuoden 2024 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta (VM082:00/2023)	Vuoden 2024 tuloveroasteikosta ja muista tuloveroperusteista säätäminen. Hankkeessa toteutetaan useita hallitusohjelman veropoliittisia linjauksia. Ehdotettujen muutosten (muun muassa työn verotus painottaen kevennystä pieni- ja keskituloisille) arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä noin 613 miljoonalla eurolla. Hallitusohjelman alaluku 1.3 Veropolitiikka	VM/Purra	–	HE 34/2023 vp (9.10.2023) Finlex 1193/2023 Finlex 1194/2023 Finlex 1195/2023 Finlex 1196/2023 Finlex 1197/2023 Finlex 1198/2023

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta (VM008:00/2024)	Vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja muista tuloveroperusteista säätäminen. Esitys sisältää lisäksi muun muassa ehdotukset 50 euron lapsikohtaisesta korotuksesta työtu- lovähennykseen ja finanssialan bonusten verotuskäytänteiden uudistamisesta. Hallitusohjelman alaluku 1.3 Veropolitiikka	VM/Purra	–	HE 108/2024 vp (23.9.2024) Finlex 701/2024 Finlex 702/2024 Finlex 703/2024 Finlex 704/2024 Finlex 705/2024 Finlex 706/2024

Lisätty HE laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta (VM064:00/2024)	Vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja muista tuloveroperusteista säätäminen. Ansiotuloverotusta kevennetään noin 1,1 miljardilla eurolla. Lisäksi korotetaan työtulovähennyksen lapsikorotusta. Ansiotuloverotuksen korkeimmat marginaaliveroasteet alennetaan 52 prosenttiin. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus, työhuonevähennys ja työsuhteepolkupyörien verovapaa etu poistetaan vuodesta 2026 alkaen. Esitys sisältää lisäksi ehdotuksen lahjoitusvähennyksen laajentamiseksi lahjoituksiin nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, urheilu- ja tiettyt ehdot täyttävälle lapsijärjestöille. Lisäksi tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajan työntekijän puolesta suorittamista neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluista ei muodostu työntekijälle veronalaista etuutta, jos työntekijän teko tai laiminlyönti on tapahtunut osana työtehtävien suorittamista. Hallitusohjelman alaluku 1.3 Veropolitiikka	VM/Purra	–	HE syksy 2025
---	--	-----------------	----------	----------------------

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika-taulu
HE laeiksi arvonlisäverolain 84 ja 85 b §:n ja eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (VM086:00/2024)	Arvonlisävero- ja vakuutusmaksuverolaissa säädettyjen arvonlisä- ja vakuutusmaksuverokantojen muuttaminen julkisen talouden suunnitelmassa keväällä 2024 sovitulla tavalla. Yleinen arvonlisäverokanta ja vakuutusmaksuveron verokanta ehdotetaan korotettavaksi 24 prosentista 25,5 prosenttiin. Hallitusohjelman alaluku 1.3 Veropolitiikka	VM/Purra	–	HE 61/2024 vp (30.5.2024) Finlex 462/2024 Finlex 463/2024
Työeläkejärjestelmän uudistaminen (STM021:00/2025)	Tarvittavien työeläkejärjestelmän muutosten valmistelemisen hallituksen esityksen muotoon työmarkkinoiden keskusjärjestöjen tekemän sopimuksen mukaisesti työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyuden varmistamiseksi ja riittävän etuustason turvaamiseksi. Hallitusohjelman alaluku 1.5 Eläkkeet	STM/Grahn-Laasonen	VM	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi Suomen Teollisuussijoitus Oy:stä annetun lain sekä Ilmastorahastolain muuttamisesta (TEM061:00/2023)	Valtion kotimaisen pääomasijoitus- ja yrittäjärahastotoiminnan tehostaminen yhdistämällä Business Finland Venture Capital Oy, Ilmastorahasto Oy ja Oppiva Invest Oy Suomen Teollisuussijoitus Oy:n omistukseen. Hallitusohjelman alaluku 1.6 Omistajapolitiikka	TEM/Rydman	VM, OM	HE 86/2024 vp (5.9.2024) Finlex 11/2025 Finlex 12/2025

2 Toimiva ja kestävä hyvinvointiyhteiskunta

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (perusterveydenhuollon hoitotakuu) (STM042:00/2024)	Edellisen hallituksen hoitotakuuseen tekemien tiukennusten kumoaminen. Käytännössä perusterveydenhuollon hoitotakuu muuttuisi 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen sekä suun terveydenhuollon hoitotakuu 4 kuukaudesta 6 kuukauteen. Hallituksen esityksen pohjalta toteutetaan 96,2 miljoonan euron säästö vuonna 2025 ja ja voimaantulovuoden 2025 tasossa 94,1 miljoonan euron säästö vuodesta 2026 lukien hyvinvointialueiden rahoitukseen. Hallitusohjelman alaluku 1.2 Finanssipolitiikka. Ks. myös hallitusohjelman luku 2.	STM/Juuso	VM	HE 134/2024 vp (23.9.2024) Finlex 848/2024 Finlex 849/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Yhdistetty Sosiaalihuoltolain uudistaminen (STM107:00/2023) Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamishankkeita on yhdistetty ja nimetty uudelleen. Hankkeet Sosiaalihuollon erityisosaamisen ja - palveluiden kokoaminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi (STM107:00/2023) sekä Sosiaalihuollon palveluvalikoiman rajaaminen on siirretty osaksi hankekokonaisuutta.	Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistami- nen siten, että lisätään hyvinvointialueiden mahdollisuuksia järjestää ja organisoida palvelut nykyistä joustavammin ja asiakas- lähtöisemmin alueelliset erityispiirteet ja asiakkaiden yksilölliset tarpeet huomioi- den. Hallitusohjelman alaluvut 1.2 Finanssipoli- tiikka ja 2.6 Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen	STM/Juuso	VM	HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Yhdistetty ja siirretty Sosiaalihuollon palveluvalikoiman rajaaminen Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamishankkeita on yhdistetty ja nimetty uudelleen. Hanke on siirretty osaksi hankekokonaisuutta Sosiaalihuoltolain uudistaminen (STM107:00/2023)	Ks. hankekokonaisuuden Sosiaalihuoltolain uudistaminen (STM107:00/2023) kuvaus. Hallitusohjelman alaluku 1.2 Finanssipolitiikka.	STM/Juuso	VM	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Poistettu Erikoissairaanhoidon palveluvalikoiman rajaaminen	Tiettyjen hoitojen, toimien ja välineiden rajaaminen palveluvalikoiman ulkopuolelle. Muutoksilla tavoitellaan vaihteittaisesti 110 miljoonan euron säästöjä hyvinvointialueiden toimintaan. Hallitusohjelman alaluku 1.2 Finanssipolitiikka	STM/Juuso	VM	HE syksy 2025
HE laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveysterveystoimintatuen lain muuttamisesta (iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoitus) (STM080:00/2024)	Henkilöstömitoituksen keventäminen 31.12.2027 voimassaolevaksi säädetyistä 0,65 mitoituksesta 0,6 mitoitukseen pysyvästi siten, että 1.1.2028 voimaantulevaksi säädetty 0,7 mitoitus kumotaan. Muutoksella tavoitellaan 45 miljoonan euron säästöä vuosille 2025–2027 ja 134 miljoonan euron säästöä vuodesta 2028 lähtien. Hallitusohjelman alaluku 1.2 Finanssipolitiikka. Ks. myös hallitusohjelman luku 2.	STM/Juuso	VM	HE 127/2024 vp (23.9.2024) Finlex 741/2024 Finlex 742/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
1. HE laiksi sairausvakuutuslain 3 luvun 3 §:n muuttamisesta (STM076:00/2023) 2. HE sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta (STM138:00/2024) 3. HE laiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta (STM143:00/2024)	Tarvittavien lainsäädäntömuutosten tekeminen hallitusohjelman mukaisen uuden Kela-korvausmallin toteuttamiseksi. 1. Hedelmöityshoitojen Kela-korvattavuuden palauttaminen. 2. Kela-korvausten parantaminen ja laajentaminen. 3. Kela-korvausten 65 vuotta täyttäneiden valtakunnallinen valinnanvapauskokeilu. Hallitusohjelman alaluku 2.1 Kiirehdittävät toimet sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden parantamiseksi	STM/Grahn-Laasonen	–	1. HE 174/2024 vp (10.10.2024) 2. HE 195/2024 vp (21.11.2024) 3. HE 36/2025 vp (16.4.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi (STM083:00/2023)	Perustason palveluiden vastuulle kuuluvan lasten ja nuorten mielenterveysongelmien ehkäisyn ja hoidon vahvistaminen. Turvataan hallitusohjelman mukaisesti lainsäädännöllä lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin. Säännökset uudistetaan osana kansallista palvelureformia. Hallitusohjelman alaluvut 2.1 Kiirehdittävät toimet sosiaali- ja terveystalouden saavutuksen parantamiseksi, matalan kynnyksen mielenterveysapu ja -palveluiden saatavuus ja 2.4 Sosiaali- ja terveystalouden uudistaminen, mielenterveys- ja päihdepalvelut	STM/Juuso	OKM	HE 131/2024 vp (23.9.2024) Finlex 1107/2024 Finlex 1108/2024 Finlex 1109/2024 Finlex 1110/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta (STM067:00/2024)	Keliakiasta johtuvien ylimääräisten ravinto- menojen huomioiminen perustoimeentulo- tuessa. Lisäksi toimeentulosta annettuun lakiin tehdään teknisiä muutoksia. Hallitusohjelman alaluku 2.1 Kiirehdittävät toimet sosiaali- ja terveyspalveluiden saa- tavuuden parantamiseksi	STM/Grahn- Laasonen	–	HE 133/2024 vp (23.9.2024) Finlex 847/2024
HE laiksi vammaisuuksista annetun lain ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n muuttamisesta (STM036:00/2024)	Keliakian huomioiminen alaikäisten osalta vammaistuksessa. Samalla toimeentulotuen keliakian korvaamisen ikärajaa nostetaan vastaamaan vammaistuksessa säädettävää. Hallitusohjelman alaluku 2.1 Kiirehdittävät toimet sosiaali- ja terveyspalveluiden saa- tavuuden parantamiseksi	STM/Grahn- Laasonen	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädännön kokonaisuudistus 1. (STM164:00/2024) 2. (STM096:00/2023)	Hyvän työn ohjelman käynnistäminen sote- ja pelastusalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden turvaamiseksi. Osana ohjelmaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädäntö uudistetaan kokonaisuudessaan. Säännökset uudistetaan osana kansallista palvelureformia. Uudistus toteutetaan kahdessa vaiheessa. Hallitusohjelman alaluvut 2.2 Henkilöstön riittävyys ja saatavuus, Henkilöstön työnjaon selkeyttäminen ja 2.4 Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen, Muu palveluiden kehittäminen	STM/Juuso	OKM, OM, TEM, VM	1. HE syksy 2025 2. HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Vaikuttavien palvelujen ja menetelmien kansallisen valinnan periaatteista säätäminen (STM113:00/2023)	Säätäminen periaatteista, joiden mukaan palveluiden ja menetelmien kuulumisen palveluvalikoimaan ja niiden poisrajaaminen toteutetaan julkisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Selvitetään mahdollisuus säätää kansallisesta toimijasta, joka voi sitovasti linjata menetelmän kuulumisesta julkiseen palveluvalikoimaan. Säännökset uudistetaan osana kansallista palvelureformia. Hallitusohjelman alaluku 2.3 Palveluiden vaikuttavuuden lisääminen ja liite B Taulukot taloudellisista päätöksistä	STM/Juuso	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
1. HE laiksi vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta (STM067:00/2023), Lisätty 2. HE vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta (STM041:00/2025)	Vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen siten, että vammaispalvelulaki säilyisi vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina. Tarkoituksena on turvata yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut vammaisille henkilöille ja varmistaa hyvinvointialueiden rahoitusperiaatteen toteutuminen. Hallitusohjelman alaluku 2.4 Sosiaali- ja terveystieteiden uudistaminen	STM/Juuso	VM	1. HE 122/2024 vp (23.9.2024) Finlex 1075/2024 Finlex 1076/2024 2. HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Yhdistetty HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (STM105:00/2023) Hankkeeseen on yhdistetty hanke Neuvolan, kouluterveydenhuollon ja ehkäisevän suun terveydenhuollon terveystarkastuksia koskevien säädösten uudistaminen palvelujen yksilöllisyyttä ja vaikuttavuutta lisäten (STM037:00/2024)	Opiskeluterveydenhuollon ja puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus yhdistettäisiin ja erillisestä kutsuntatarkastuksesta luovuttaisiin. Täysi-ikäisten opiskelijoiden terveystarkastus muutettaisiin tarveperusteiseksi. Neuvolan, kouluterveydenhuollon ja ehkäisevän suun terveydenhuollon terveystarkastuksia koskevan sääntelyn päivittäminen. Hallitusohjelman alaluvut 2.4 Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen uudistaminen ja 8.2 Uskottava maanpuolustus	STM/Juuso	PLM	HE syksy 2025, budjettilaki

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Yhdistetty ja siirretty Neuvolan, kouluterveydenhuollon ja ehkäisevän suun terveydenhuollon terveystarkastuksia koskevien säädösten uudistaminen palvelujen yksilöllisyyttä ja vaikuttavuutta lisäten (STM037:00/2024) Hanke on siirretty osaksi hanketta HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (STM105:00/2023).	Ks. hankkeen HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (STM105:00/2023) kuvaus. Hallitusohjelman alaluvut 2.4 Sosiaali- ja terveystieteiden uudistaminen ja 8.2 Uskottava maanpuolustus	STM/Juuso	–	HE kevät 2026

Lastensuojelulainsäädännön uudistaminen 1. (STM009:00/2024)	Lastensuojelulainsäädännön uudistaminen kahdessa vaiheessa hallitusohjelman mukaisesti. 1. Esitys sisältää muun muassa ehdotukset alaikäisten integroidun ja suljetun laitospalvelun perustamiseksi, ehdotukset toimenpiteistä koskien lasten luvattomia poissaoloja lastensuojelulaitoksista sekä säännökset ns. hybridyksiköistä. 2. Uudistetaan lastensuojelulainsäädäntöä muilta osin ottaen huomioon erityisesti hallitusohjelman kirjaus varhaisen tuen, moniammatillisen lapsiperhetyön ja lastensuojelun avopalveluita painottavan palvelurakenteen edistämisestä. Hallitusohjelman alaluvut 2.1 Kiirehdittävät toimet sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden parantamiseksi, Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vahvistaminen, 2.4 sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen, Lapset, nuoret, perheet, 2.6 sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen, Sosiaali- ja terveydenhuollossa on palvelureformin aika ja 10.1 Kansallista turvallisuutta ja	STM/Juuso	OKM, OM, VM, SM	1. HE syksy 2025, budjettilaki 2. HE syksy 2026, budjettilaki
---	---	------------------	------------------------	---

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
	yhteiskunnan kriisinkestävyttä vahvistetaan, Nuoriso- ja jengirikollisuuden lisääntyminen torjutaan			

Lääkeasiat ja apteekkitalous 1. (STM079:00/2024) työryhmä 2. (STM099:00/2024)	Apteekkisääntelyn uudistaminen vastuullisesti ja asteittain turvaten laadukkaat ja turvalliset apteekkipalvelut koko Suomessa. Kokonaisuus sisältää useita lakihankkeita. Hankkeella on yhteys palvelureformin terveydenhuollon menetelmien arvioinnin uudistamiseen. 1. Apteekkitalouden kokonaisuudistus. Esityskokonaisuus käsittää apteekkitaksaa ja -veroa koskevat muutokset ml. vuoden 2026 alusta toteutettavan apteekkitalouden säästön (30 m€) sekä itsehoitolääkkeiden rajatun valikoiman myynnin mahdollistamisen myös muualta kuin apteekeista. 2. Lääkehoidon tiedonhallinnan kehittämistä koskeva Kanta-lääkityslistan 3. vaihe 3. Apteekkisääntelyn uudistaminen (mm. apteekkien tehtävät, palvelun laatuvaatimukset, verkkoapteekki, koneellinen annosjakelu, lääkevalmistus ja apteekkien terveyspalvelut) 4. Lääkkeiden arviointitoiminnan uudistaminen	STM/Grahn-Laasonen	VM, TEM	1. HE syksy 2025, budjettilaki 2. HE syksy 2025, budjettilaki 3. HE kevät 2026 4. Mahdollisten uudistusten ajankohta avoin. Työryhmän esitykset valmistuvat syksyllä 2025.
---	--	---------------------------	----------------	--

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
	Hallitusohjelman alaluvut 2.4 Sosiaali- ja terveystalouden uudistaminen ja 6.2 Reilun pelin kilpailun Suomi.			
Tartuntatautilainsäädännön kokonaisuudistus (STM071:00/2023)	Tartuntatautilainsäädännön uudistaminen vuosien 2023–2025 aikana. Tavoitteena on tehostaa tartuntatautiin torjuntaa sekä vahvistaa varautumista epidemioihin ja pandemioihin. Hallitusohjelman alaluvut 2.4 Sosiaali- ja terveystalouden uudistaminen, Valmius ja varautuminen, Koordinaation vahvistaminen ja palveluiden integraatio, 3.2 Valtion aluehallinto ja 3.3 Yleinen hallintopoliitiikka	STM/Grahn-Laasonen	TEM, OM, LVM, SM, OKM, VM, MMM, UM	HE kevät 2026
HE sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttaminen (valmius ja varautuminen) (STM121:00/2023)	Keskeisten hyvinvointialueiden valmiuteen ja varautumiseen liittyvien hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen. Hallitusohjelman alaluvut 2.4 Sosiaali- ja terveystalouden uudistaminen ja 2.6 Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen	STM/Grahn-Laasonen	–	HE 210/2024 vp (19.12.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE lääkkeiden velvoitevarastoinnista annetun lain muuttamiseksi	Lääkkeiden velvoitevarastointilain uudista- minen lääkkeiden saatavuuden ja huolto- varmuuden turvaamiseksi. Lakimuutokset ovat kansallisia varautumistoimia, joilla varmistetaan osaltaan lääkkeiden saata- vuutta Suomessa erilaisissa saata- vuushäiriötilanteissa. Ehdotukset kootaan hallituksen esitykseksi. Hallitusohjelman alaluku 2.4 Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistaminen	STM/Grahn- Laasonen	–	HE syksy 2026, budjettilaki
HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta	Terveyspalveluihin liittyvien hallitusohjel- makirjauksien toteuttaminen siltä osin kuin niitä ei ole toteutettu hallituskauden muissa hankkeissa (muun muassa saattohoidon järjestämisvastuuseen ja hoitopaikan valin- nan ja hoitotakuun toteutumiseen liittyvän sääntelyn tarkistaminen sekä lääkinnälli- sen kuntouksen sääntelyn täsmennystar- peiden tarkasteleminen). Hallitusohjelman alaluku 2.4 Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistaminen	STM/Juuso	–	HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta	Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä koskevan sääntelyn kehittäminen mukaan lukien tiedonsaantioikeudet sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja muiden viranomaisten ja tahojen välillä. Hallitusohjelman alaluku 2.5 Digitaaliset palvelut ja tietojohdaminen	STM/Juuso	–	HE syksy 2026
HE sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain muuttamiseksi (STM065:00/2023)	Uudenmaan aluetta koskevan potilastietojen tietojenkäsittelyn ratkaiseminen väliaikaisen sääntelyn voimassaolon aikana siten, että terveydenhuollon ammattihenkilöillä on sujuva pääsy potilasturvallisuuden kannalta olennaisiin tietoihin potilaan tietosuoja kunnioittaen. Sääntelyn selkeyttämiseksi säännökset sisällytettäisiin asiakastietolakiin. Hallitusohjelman alaluku 2.5 Digitaaliset palvelut ja tietojohdaminen	STM/Juuso	–	HE 94/2024 vp (12.9.2024) Finlex 205/2025 Finlex 206/2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta (STM040:00/2024)	Sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (toisiolaki, 552/2019) uudistaminen. Hallitusohjelman mukaan tulee ratkaista sote-tiedon toisiolain ja -käytön haasteet niin, että voidaan edistää Suomessa tehtävää tutkimusta ja mahdollisuutta hyödyntää tietoa. Hallitusohjelman alaluku 2.5 Digitaaliset palvelut ja tietojohdaminen	STM/Grahn-Laasonen	OM, VM, OKM	HE syksy 2025
HE eurooppalaista terveysdata-avaruusasetusta täydentävästä sääntelystä sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annettuun lakiin ja eräisiin muihin lakeihin (STM114:00/2024)	EU:n eurooppalaista terveysdata-avaruusasetusta (EHDS) täydentävän sääntelyn toteuttaminen sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annettuun lakiin (toisiolaki, 552/2019) ja eräisiin muihin lakeihin. Hallitusohjelman alaluku 2.5 Digitaaliset palvelut ja tietojohdaminen	STM/Grahn-Laasonen	OM, VM	HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE eurooppalaista terveysdata- avaruusasetusta täydentävästä sääntelystä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettuun lakiin ja siihen liittyviin eräisiin muihin lakeihin (STM108:00/2024)	EU:n eurooppalaista terveysdata-avaruus- asetusta (EHDS) täydentävän sääntelyn toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettuun la- kiin ja siihen liittyviin lakeihin. Hallitusohjelman alaluku 2.5 Digitaaliset palvelut ja tietojohdaminen	STM/Juuso	OM, VM	HE syksy 2025
HE tutkimuslainsäädännön selkiyttämiseksi (STM111:00/2024)	Sote-alan tutkimustoimintaa koskevan lain- säädännön selkiyttäminen ja yhteensovit- taminen. Hallitusohjelman alaluku 2.5 Digitaaliset palvelut ja tietojohdaminen	STM/Grahn- Laasonen	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE kuolinpesän sähköistä asiointia koskevaksi lainsäädännöksi (VM046:00/2024)	Edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon -ohjelman (VM013:00/2024) tavoitteiden saavuttamisen edellyttämien lainsäädäntömuutosten valmisteleminen. Hallitusohjelman alaluvut 2.5 Digitaaliset palvelut ja tietojohdaminen ja 6.4 kasvua datataloudesta ja digitalisaatiosta	VM/Ikonen	OM	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Sairaaloiden ja päivystyksen kokonaisuuden ja erikoissairaanhoidon työnjaon uudistaminen (STM093:00/2023)	Säätäminen sairaaloiden ja päivystyksen kokonaisuudesta sekä erikoissairaanhoidon työnjaon uudistaminen osana kansallista palvelureformia. Hallitusohjelman alaluku 2.6 Sosiaali- ja terveystalouden palveluiden järjestäminen ja liite B Taulukot taloudellisista päätöksistä	STM/Juuso	VM	HE 149/2024 vp (3.10.2024) Finlex 1081/2024 Finlex 1082/2024 Finlex 1083/2024 Finlex 1084/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Yhdistetty ja siirretty Sosiaalihuollon erityisosaamisen ja - palveluiden kokoaminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi (STM107:00/2023) Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamishankkeita on yhdistetty ja nimetty uudelleen. Hanke on siirretty osaksi hankekokonaisuutta Sosiaalihuoltolain uudistaminen (STM107:00/2023)	Ks. hankkeen Sosiaalihuoltolain uudista- minen (STM107:00/2023) kuvaus. Hallitusohjelman alaluku 2.6 Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen	STM/Juuso	VM	HE syksy 2025

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttaminen (monituottajuus) 1. (STM060:00/2024)	Monituottajuuden esteiden purkaminen lainsäädännöstä. Tavoitteena on lisätä hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueiden mahdollisuuksia järjestää palveluita parhaaksi katsomallaan tavalla. Muutokset toteutetaan kahdessa vaiheessa. 1. vaihe: Toteutetaan myös muita sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen kytkeytyviä teknisluontoisia säännösmuutoksia. Hankkeen ensimmäisen vaiheen osakokonaisuuksia ovat siten ainakin: - nk. alihankintatyöryhmän ehdotusten toteuttaminen - sote-järjestämislain 29 §:n muuttaminen (vähimmäistietosisältö) - sosiaalihuoltolain oikaisuvaatimussäännöksen korjaaminen. 2. vaihe: Arvioidaan ja toteutetaan loput monituottajuuteen liittyvät lakimuutokset. Näitä ovat ainakin: - hyvinvointialueen riittävään omaan palvelutuotantoon liittyvän sääntelyn arviointi ja mahdollinen keventäminen;	STM/Juuso	–	1. HE syksy 2025 2. HE kevät 2026
---	---	-----------	---	---

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
	- päivystyksen hankinnan kiellosta sekä nk. virkalääkärivaatimuksesta luopumisen arviointi hallitusohjelman reunaehdot huomioiden. Hallitusohjelman alaluku 2.6 Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen			

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (hyvinvointialueiden rahoitusmallin kehittäminen) Hankkeessa on 3 vaihetta, joissa annetaan erilliset hallituksen esitykset. 1. HE (VM091:00/2023) Valmistelutyöryhmä (VM113:00/2023) 2. HE (VM123:00/2024)	Hyvinvointialueiden rahoitusmallin kehittäminen hallitusohjelman mukaisesti. Hanke toteutetaan kolmessa vaiheessa. - Jälkikäteistarkistuksen omavastuuosuus (ja sääntely asiakasmaksumuutosten huomioon ottamisesta). - Rahoitusmallin tarvetekijöitä, muita olosuhdetekijöitä ja hyte-kerrointa sekä siirtymätasausta koskevat muutokset, joiden on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 alusta. - Hallituksen kustannusten kasvun hillinnän tavoitteiden mukaisia säästötoimenpiteitä (hallitusohjelma liite B Taulukot taloudellisista päätöksistä), jotka on tarkoitettu voimaan vuoden 2027 alusta. Hallitusohjelman alaluku 2.7 Kestävä ja kannustava rahoitus sekä hyvinvointialueiden ohjaus	VM/Ikonen	STM, SM	1. HE 70/2024 vp (13.6.2024) Finlex 884/2024 2. HE 38/2025 vp (30.4.2025) 3. HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi hyvinvointialueesta annetun lain sekä eräiden muiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (hyvinvointialueiden ohjaukseen liittyvät muutokset) (VM093:00/2023)	Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittamisen säätäminen valtiovarainministeriön tehtäväksi. Eri ministeriöiden päällekkäiset hyvinvointialueiden toimintaan ja talouden ohjaukseen liittyvät lakisääteiset välineet yhdistetään ja lakisääteisiä neuvottelumenettelyitä selkiytetään ja neuvotteluille määritellään nykyistä selkeämmät tavoitteet. Hanke toteutetaan vaiheittain. Hallitusohjelman alaluku 2.7 Kestävä ja kannustava rahoitus sekä hyvinvointialueiden ohjaus	VM/Ikonen	STM, SM	HE 2/2024 vp (15.2.2024) Finlex 468/2024 Finlex 469/2024 Finlex 470/2024 Finlex 471/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi hyvinvointialueesta annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 ja 17 §:n muuttamisesta (talouden ohjaus) (VM007:00/2024)	Hallituksen esityksen valmisteleva hallitusohjelman mukaisesti koskien hyvinvointialueiden ennakollisen ohjauksen, talouden ohjauksen ja arviointimenettelyn sääntelyyn liittyviä muutoksia sekä eräitä muita hyvinvointialuelain muutoksia. Hallitusohjelman alaluku 2.7 Kestävä ja kannustava rahoitus sekä hyvinvointialueiden ohjaus	VM/Ikonen	STM, SM	HE 78/2024 vp (29.8.2024) Finlex 1056/2024 Finlex 1057/2024

3 Kunnat, kaupungit ja valtion aluehallinto

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (VM130:00/2024)	Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen. Hallitusohjelman alaluku 3.1 Kuntien rahoituspohjan uudistaminen	VM/Ikonen	OKM, TEM, STM, MMM	HE kevät 2026
Valtion aluehallinnon uudistamisen lainsäädäntöhanke (VM114:00/2023)	Lainsäädäntömuutosten valmistelemisen Valviran, aluehallintovirastojen, ELY-keskusten ja Ahvenanmaan valtionviraston tehtävien ja hallinnon organisoinnista uuteen valtakunnalliseen virastoon, Elinvoimakeskuksiin sekä Ahvenanmaan valtionvirastoon. Hallitusohjelman alaluvut 2.6 Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen, 3.2 Valtion aluehallinto ja 7.3 Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu	VM/Ikonen	OM, SM, OKM, MMM, LVM, TEM, STM, YM	HE 13/2025 vp (13.3.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE laeiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain sekä julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain 10 a §:n 3 momentin kumoamisesta (valtion yhteinen asiakaspalvelutoiminta) (VM007:00/2025)	Eräiden valtion viranomaisten käyntiasiointipalvelujen kokoaminen koko maan kattavien yhteisten asiakaspalvelupisteiden verkkoon, jossa asiakaspalvelutehtäviä hoidetaan yhteisen mallin mukaisesti. Lisäksi säädetään aluehallintouudistuksessa perustettavan Lupa- ja valvontaviraston keskeisestä tehtävästä valtion yhteisen asiakaspalvelun mallin ja asiakaspalvelupisteiden verkon suunnittelussa ja kehittämisessä sekä yhteisepalvelurekisterin ylläpitämisessä. Hallitusohjelman alaluvut 3.2. Valtion aluehallinto, tehtävän siirto lakkautettavilta aluehallintovirastoilta perustettavalle Lupa- ja valvontavirastolle ja 6.4. Kasvua datataloudesta ja digitalisaatiosta, hallinnossa asioivien vallinnanvapauden turvaaminen asiointin keinojen suhteen, palvelujen saatavuus, hyvä hallinto mukaan lukien palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus	VM/Ikonen	–	HE kevät 2025

4 Hyvinvointi syntyy työstä

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Työmarkkinoita uudistavat lainsäädäntömuutokset Muun muassa 1. (TEM053:00/2023) 2. (TEM054:00/2023) 3. (TEM110:00/2023)	Työmarkkinoita uudistavan lainsäädännön toteuttaminen. Hankkeeseen liittyvät muun muassa seuraavat hallituksen esitykset: 1. HE työehtosopimuslain, työriitojen sovittelusta annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta (työrauhalainsäädännön kehittäminen) 2. HE paikallisen sopimisen edistämistä koskevaksi lainsäädännöksi (paikallisen sopimisen edistäminen) 3. Vientivetoinen työmarkkinamalli ja sovittelujärjestelmän kehittäminen	TEM/Martti- nen	1. OM	1. HE 12/2024 vp (29.2.2024) Finlex 246/2024 Finlex 247/2024 Finlex 248/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
	4. Työllistämisen esteiden purkaminen Hallitusohjelman alaluku 4.1 Talouskasvua ja kilpailukykyä tukevat työmarkkinauudis- tukset			Finlex 249/2024 Finlex 250/2024 Finlex 250/2024 2. HE 85/2024 vp (5.9.2024) Finlex 942/2024 Finlex 943/2024 Finlex 944/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				Finlex 945/2024 Finlex 946/2024 Finlex 947/2024 Finlex 948/2024 Finlex 949/2024 Finlex 950/2024 Finlex 951/2024 3. HE 146/2024 vp

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				(3.10.2024) Finlex 816/2024 4. HE kevät 2025
Lisätty HE yhteistoimintalain muuttamisesta (henkilöstön hallintoedustus)	Hallituksen puoliväliriihessä keväällä 2025 päättämien kirjausten mukaan henkilöstön hallintoedustuksen soveltamisrajaa laske- taan 150:stä 100 työntekijän yrityksiin. Hal- lintoedustus tulee toteuttaa hallituksessa tai johtoryhmässä. Hallitusohjelman alaluku 4.1 Talouskasvua ja kilpailukykyä tukevat työmarkkinauudis- tukset	TEM/Martti- nen	–	HE kevät 2026
Lisäytty	Hallituksen puoliväliriihessä keväällä 2025 päätettyjen kirjausten mukaan säästöva- paata koskevaa sääntelyä muutetaan niin,	TEM/Martti- nen	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE vuosilomalain 27 §:n muuttamisesta (säästövapaa)	että jatkossa työnantaja päättäisi säästö- vapaan pitämisen ajankohdan kuten mui- denkin vuosilomien kohdalla, ellei muuta sovita. Hallitusohjelman alaluku 4.1 Talouskasvua ja kilpailukykyä tukevat työmarkkinauudis- tukset			
Lisätty HE työelämän tietosuojalain muuttamisesta	Hallituksen puoliväliriihessä keväällä 2025 päädettyjen kirjausten mukaan työelämän tietosuojan sääntelyä selkeytetään. Selvi- tetään työelämän tietosuojalain muutostar- peet ja mahdollisuudet hallinnollista taak- kaa aiheuttavan Suomi-lisän kumoaa- miseksi. Hallitusohjelman alaluku 4.1 Talouskasvua ja kilpailukykyä tukevat työmarkkinauudis- tukset	TEM/ Martti- nen	–	HE kevät 2026
HE laeiksi työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain ja	Lainsäädäntömuutosten valmisteleva työvoimapalveluiden palveluprosessia kos- kevien hallitusohjelmakirjausten ja edus-	TEM/ Marttinen	–	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
työttömyysturvalain muuttamisesta (työvoimapalveluita koskevien hallitusohjelma- kirjausten toteuttaminen) (TEM025:00/2024)	kunnan lausuman toteuttamiseksi. Hank- keessa valmistellaan tarvittava lainsää- däntö myös yksityisen työnvälityksen tie- donsaantia koskevan hallitusohjelmakir- jauksen ja eduskunnan lausuman toteutta- miseksi. Hallitusohjelman alaluvut 4.2 Työelämän kehittäminen ja työhyvinvointi ja 4.3 Työ- hön kannustava sosiaaliturva			
HE laiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (HO-säästöihin liittyvä kuntien tehtävien vähentäminen, palkkatuen kohdentaminen) (TEM039:00/2024)	Lainsäädäntömuutosten valmistelevien palkkatuen kohdentamista yksityiselle ja kolmannelle sektorille koskevan hallitusoh- jelmakirjauksen sekä työllisyysmääräraho- jen leikkausta vastaavien vähennysten to- teuttamiseksi kuntien tehtäviin (37 miljoo- naa euroa). Hallitusohjelman alaluku 4.2 Työelämän kehittäminen ja työhyvinvointi ja liite B Taulukot taloudellisista päätöksistä	TEM/Martti- nen	–	HE 120/2024 vp (23.9.2024) Finlex 1099/2024 Finlex 1098/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Toimeentulotuen kokonaisuudistus (STM154:00/2024)	Muutosten valmisteleminen toimeentulotuesta annettuun lakiin ja siihen läheisesti liittyvään lainsäädäntöön toimeentulotukea koskevien hallitusohjelmakirjausten toteuttamiseksi. Hallitusohjelman alaluku 4.3 Työhön kannustava sosiaaliturva	STM/Grahn-Laasonen	TEM, VM	HE syksy 2025
Yleisen asumistuen kokonaisuudistus 1. Asumistuen uudistamisen I paketti (STM056:00/2023) 2. Asumistuen uudistamisen II paketti (STM118:00/2023)	Yleisestä asumistuesta annetun lain muuttaminen valtiontalouden tasapainottamiseksi. Uudistus toteutetaan vaiheittain. Hallitusohjelman alaluku 4.3 Työhön kannustava sosiaaliturva	STM/Grahn-Laasonen	OKM	1. HE 74/2023 vp (12.10.2023) Finlex 1241/2023 2. HE 126/2024 vp (23.9.2024) Finlex 910/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				Finlex 911/2024
HE yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi (sosiaaliturvan uudistaminen yleistuen mallilla) 1. (STM035:00/2024)	Sosiaaliturvan uudistaminen tavoitteena aikaansaada yksi yleistuki. Hanke toteutetaan vaiheittain ja se jatkuu koko hallituskauden. Hallitusohjelman alaluku 4.3 Työhön kannustava sosiaaliturva	STM/Grahn-Laasonen	TEM, VM	1. HE syksy 2025 Hankkeen muiden vaiheiden aikataulut täsmentyvät
HE laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (STM059:00/2024)	Luopuminen hallituksen kehysriihipäätösten mukaisesti työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavasta peruspäivärahasta ja työmarkkinatuen korotusosasta ja ansiopäivärahan korotetusta ansio-osasta. Lisäksi pienennetään osittaisen työmarkkinatuen määrää siten, että se olisi 35 prosenttia siitä työmarkkinatuesta, jota työnhakijalle muutoin maksettaisiin.	STM/Marttinen	TEM	HE 135/2024 (23.9.2024) Finlex 962/2024 Finlex 963/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
	Hallitusohjelman alaluku 4.3 Työhön kannustava sosiaaliturva			
Lisätty HE työttömyysturvan yhdistelmävakuutusta koskevaksi lainsäädännöksi (yhdistelmävakuutus) (STM047:00/2025)	Hallituksen esityksen valmisteleminen työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon uudistamisesta siten, että työssäoloehdon kertyminen huomioi, että yrittäjäys ja palkkatyö eri elämänvaiheissa ja jopa rinnakkain ovat yhä useamman työikäisen tapa ansaita elantonsa (työttömyysturvan yhdistelmävakuutus). Uudistuksessa huomioidaan myös luovien ja kulttuurialojen työttömyysturva ja omais- ja perhehoitajat. Hallitusohjelman alaluku 4.3, Työhön kannustava sosiaaliturva ja 5.4, Kulttuuri, liikunta ja nuoret.	STM/Grahn-Laasonen	OKM, TEM, VM	HE kevät 2026
Luonnonmarjankeräämisen lisääminen kausityölain soveltamisalaan (TEM049:00/2024)	Kolmansien maiden kansalaisten maahan-tulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetun lain (kausityölaki) 1 ja 24 §:ien muuttaminen	TEM/Marttinen	–	HE 169/2024 vp (10.10.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
	sen mahdollistamiseksi, että luonnontuotteiden keruu voidaan lisätä lain soveltamisalaan muuttamalla valtioneuvoston asetusta maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista kausiluonteista toimintaa sisältävistä toimialoista (kausityöasetus). Hallitusohjelman luku 4.4 Kansainvälinen rekrytointi			

5 Osaava Suomi

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastorakenteen uudistamisesta (OKM053:00/2023) Ks. myös työryhmä (OKM082:00/2024)	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon- alan virastojen yhdistäminen viideksi viras- toksi. Samalla säädetään virastojen yhteis- sistä toimintamalleista. Tavoitteena on sel- kiyttää virastorakennetta, keventää pääl- lekkäistä hallintoa ja vahvistaa virastojen tuloksellista ohjausta. Hallitusohjelman luku 5 Osaava Suomi	OKM/Adler- creutz	STM	HE 31/2025 vp (16.4.2025)

Opintotuen kokonaisuudistus (OKM062:00/2024)	Opintotuen kokonaisuudistuksen toteuttaminen vaiheittain. 1. Hallituksen esityksen antaminen laeiksi opintotukilain ja yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta. Hallituksen julkisen talouden suunnitelman mukaisesti opiskelijat palautetaan yleisestä asumistuesta opintotuen asumislisän piiriin 1.8.2025. Hankkeessa toteutetaan hallitusohjelman mukainen yhteisasumista suosivan ja taloudellisesti houkuttelevan asumislisän käyttöönotto. 2. Hallituksen esityksen antaminen opintotukilain kokonaisuudistuksesta. Hankkeessa toteutetaan hallitusohjelman mukainen opintotuen kokonaisuudistus, jonka tavoitteena on turvata opiskeluaikainen toimeentulo, vahvistaa opintotuen kannustin-elementtejä sekä tukea opintojen läpäisyä tavoiteajassa. Hallitusohjelman luku 5 Osaava Suomi	OKM/Bergqvist	–	1. HE 160/2024 vp (10.10.2024) 2. HE syksy 2026
--	---	----------------------	----------	---

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE perusopetuslain muuttamiseksi (OKM058:00/2023)	Perusopetuslain oppimisen ja koulunkäynnin tukea koskevan sääntelyn uudistaminen. Tavoitteena on selkeyttää ja täsmentää oppilaan saaman tuen muotoja sekä turvata riittävä tuki siten, että tuen muodot ovat valtakunnallisesti yhtenäiset, selkeät ja monipuoliset. Tavoitteena on myös vähentää opetushenkilöstön hallinnollista taakkaa. Hallitusohjelman alaluku 5.1 Oppimisen perusasiat kuntoon	OKM/ Adler-creutz	–	HE 114/2024 vp (23.9.2024)
HE kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain ja perusopetuslain muuttamisesta (OKM052:00/2024)	Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain ja perusopetuslain muuttaminen siten, että yksityisten koulutuksen järjestäjien kotikuntakorvaus nostetaan 100 prosenttiin ja yhdenmukaistetaan järjestäjien velvollisuudet Hallitusohjelman alaluku 5.1 Oppimisen perusasiat kuntoon	OKM/ Adler-creutz	–	HE 163/2024 vp (10.10.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE perusopetuslain muuttamisesta (mobiililaitteet) (OKM051:00/2024)	Perusopetuslain muuttaminen siten, että nykyistä tehokkaammin voitaisiin rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana sekä edistettäisiin liikunnallista elämäntapaa. Hallitusohjelman alaluku 5.1 Oppimisen perusasiat kuntoon	OKM/Adler-creutz	–	HE 212/2024 vp (30.12.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin ja toiminnanohjauksen uudistaminen (OKM059:00/2023)	Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin ja toiminnan ohjauksen muuttaminen koulutuksen laadun, vaikuttavuuden ja työllistymisen parantamiseksi. Oppimisen tukea vahvistetaan säätämällä opiskelijan oikeudesta tukiopetukseen, joka korvaa nyky-muotoiset oppimisvalmiuksia tukevat opinnot. Oppimisen tukea toisen asteen koulutuksissa yhtenäistettäisiin säätämällä erityisopetuksesta, joka korvaa nykyisen erityisen tuen. Hallitusohjelman alaluku 5.2 Toiselta asteelta tiedot ja taidot eteenpäin	OKM/ Adler-creutz	–	HE 161/2024 vp (10.10.2024) Finlex 1078/2024 Finlex 1092/2024 Finlex 1080/2024 Finlex 1077/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Ylioppilastutkinnon ja oppimisen tuen vahvistaminen sekä lukiokoulutuksen rahoitusmallin kehittäminen (OKM060:00/2023)	Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen. Ylioppilastutkintoa uudistetaan mahdollistamalla englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen ja yhden pakollisen ylioppilastutkinnon kokeen korvaaminen lukiodiplomilla. Lisäksi säädetään lukiolaisen oikeudesta tukiopetukseen ja täsmennetään erityisopetusta koskevia säädöksiä. Hallitusohjelman alaluku 5.2 Toiselta asteelta tiedot ja taidot eteenpäin	OKM/ Adler-creutz	–	HE 159/2024 vp (10.10.2024) Finlex 801/2024 Finlex 802/2024 Finlex 803/2024 Finlex 804/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (OKM003:00/2025) Ks. myös (OKM023:00/2023)	Hallituksen esityksen laatiminen hallitusohjelmaan perustuen siten, että ammatillisen koulutuksen järjestäjille avataan mahdollisuus myydä tutkintoon johtavaa koulutusta markkinoilla kansalaisille vastaavalla tavalla kuin korkeakoulutuksessa. Esityksellä ehdotetaan muutoksia ammatillisen koulutuksen tilauskoulutukseen. Tilauskoulutusopiskelijoiden asemaa parannetaan. Esityksessä ehdotetaan lukuvuosimaksuja kolmansien maiden kansalaisille toisen asteen koulutuksessa. Hallitusohjelman alaluku 5.2 Toiselta asteelta tiedot ja taidot eteenpäin	OKM/Adlercreutz	–	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE laiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (tutkinnon suorittaminen avoimessa korkeakouluopetuksessa)	Hallituksen puoliväliriihiliinjauksen 2025 mukaisesti mahdollistetaan korkeakoulu-tutkinnon suorittaminen avoimessa korkeakouluopetuksessa. Hallitusohjelman alaluku 5.3 Korkea osaaminen ja sivistys tulevaisuuden perustana	OKM/Talvitie	–	HE syksy 2026
HE laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (OKM023:00/2023) Ks. myös (OKM003:00/2025)	Eteneminen kohti EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksujen täyskatteellisuutta. Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muutoksella pyritään turvaamaan lukuvuosimaksukertymä ja korkeakoulujen suunnitelmallinen toiminta vähentämällä poikkeusryhmiä, jotka eivät ole lukuvuosimaksuvelvollisia ja estämällä näin lukuvuosimaksujen kiertämistä. Hallitusohjelman alaluku 5.3 Korkea osaaminen ja sivistys tulevaisuuden perustana	OKM/Talvitie	TEM, UM	HE 51/2024 vp (16.5.2024)

6 Kasvun kaava

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE luottolaitoslainsäädännön uudistamisesta (VM120:00/2024) Hanke HE luottolaitoslainsäädännön uudistamisesta (VM120:00/2024) on jaettu tarkistuksen yhteydessä useammaksi hankkeeksi. Ks. myös HE peruspankipalveluista (VM021:00/2023) ja HE luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (VM188:00/2024)	Luottolaitoslainsäädäntöön finanssikriisin jälkeen kansainvälisesti sovitun Basel III -uudistuksen viimeisen vaiheen toimeenpaneminen (EU:n uudistettu luottolaitosasetus ja -direktiivi). Uudistetaan kansallista luottolaitossäätelyä, kuten luottolaitosten yhteisömuotoja Hallitusohjelman alaluku 6.1 Nostetaan yrittäjyyden ja omistajuuden arvostusta, Turvataan kasvua tukevat rahoitusmarkkinat	VM/Rydman	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE peruspankkipalve- luista (VM021:00/2023) Lainsäädäntöohjelman hanke HE luottolaitos- lainsäädännön uudista- misesta (VM120:00/2024) on jaettu tarkistuksen yh- teydessä useammaksi hankkeeksi, joista tämä hanke on yksi.	Tarpeellisten lainsäädäntömuutosten val- mistelemine erityisesti peruspankkipalve- luiden, käteisen saatavuuden ja käytettä- vyyden sekä asiakkaansuoja- ja menettely- tapasääntelyn osalta. Hallitusohjelman luku 6 Kasvun kaava	VM/Rydman	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoa koske- vaksi lainsäädännöksi (VM188:00/2024) Lainsäädäntöohjelman hanke HE luottolaitos- lainsäädännön uudista- misesta (VM120:00/2024) on jaettu tarkistuksen yh- teydessä useampaan hankkeeseen, joista tämä hanke on yksi.	Hankkeessa valmistellaan hallituksen esi- tys, jossa ehdotetaan muutoksia luottolai- toslakiin sekä lakiin Finanssivalvonnasta luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivien (EU) 2024/1619 sekä muutosdirektiivin (EU) 2024/2994 (EMIR3) osittaiseksi täy- täntöönpanemiseksi. Hallitusohjelman luku 6 Kasvun kaava	VM/Rydman	–	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta (Finnvera Oyj:tä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus) (TEM067:00/2023)	Finnvera Oyj:tä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen toteuttaminen. Finn- veran vientiä tukevan roolin ja viennin edistämisen rakenteita vahvistetaan. Hallitusohjelman alaluku 6.1 Nostetaan yrittäjyyden ja omistajuuden arvostusta	TEM/Rydman	VM, OM	HE 64/2025 vp (5.6.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi puhtaan teknologian investointihyvityksestä verotuksessa (VM082:00/2024)	Määräaikaisen EU:n väliaikaisen kriisipuitteiden mahdollistaman verohyvityksen käyttöönottoaminen nettonollatalouteen siirtymistä tukeville teollisille investoinneille. Hyvityksenä voitaisiin myöntää kriisipuitteiden mukaisesti enintään 20 % investoinnin kokonaismäärästä kuitenkin enintään 150 miljoonaa euroa hanketta kohden. Verohyvitys myönnettäisiin 31.12.2025 loppuun mennessä uusille investointihankkeille. Verohyvitysmallissa yritys saisi vähentää hyvityksen hankkeen valmistuttua maksettavasta yhteisöverosta aikaisintaan vuodesta 2028 alkaen. Hallitusohjelman alaluku 6.1 Nostetaan yrittäjyyden ja omistajuuden arvostusta	VM/Purra	–	HE 207/2024 vp (19.12.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE yhteisöverokannan alentamiseksi 18 prosenttiin	Yhteisöverokannan alentaminen kahdella prosenttiyksiköllä 20 prosentista 18 prosenttiin. Alennettua verokantaa sovelletaan vuodesta 2027 alkaen. Hallitusohjelman alaluku 6.1 Nostetaan yrittäjyyden ja omistajuuden arvostusta.	VM/Purra	–	HE syksy 2026
Lisätty Yrityslähestymiskielto (OM159:00/2023)	Yrityslähestymiskiellon käyttöönotto. Hallitus mahdollistaa lähestymiskiellon hakemisen yrityksille toistuvaa uhkaa tai häiriötä aiheuttavaa henkilöä kohtaan (ns. yrityslähestymiskielto). Otetaan käyttöön yrityslähestymiskielto yritys- ja työturvallisuuden parantamiseksi. Hallitusohjelman alaluvut 6.1 Nostetaan yrittäjyyden ja omistajuuden arvostusta ja 10.2. Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	SM, TEM	HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lainsäädäntöhanke rahapelijärjestelmän uudistamiseksi (SM053:00/2023)	Rahapelijärjestelmän uudistamisen selvittäminen hallitusohjelman mukaisesti ja ehdotuksen valmisteleva lisenssijärjestelmään siirtymistä koskeva lainsäädäntö. Hallitusohjelman alaluku 6.2 Reilumman kilpailun Suomi	SM/Rantanen	MMM, OKM, STM, TEM, VNK, VM	HE 16/2025 vp (20.3.2025)
HE laiksi raideliikennelain muuttamisesta (ja mahdollisesti liitelakina laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta) (LVM027:00/2024)	Vuoden 2026 loppuun asti ulottuvan mahdollisuuden käyttää OSJD/GOST-standardin mukaista kalustoa puutavara- ja kemikaalikuljetuksissa jatkaminen määräaikaista. Hallitusohjelman alaluvut 6.2 Reilumman kilpailun Suomi ja 6.5 Toimivat asunot ja sujuva liikenne	LVM/Ranne	STM	HE syysk. 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta annetun lain muuttamisesta (TEM014:00/2024)	Hallitusohjelman edellyttämien muutosten valmisteleminen hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin. Hallitusohjelmakirjauksilla tavoitellaan muun muassa kilpailun lisäämistä sekä säästöjä ja tehokkuutta julkisissa hankinnoissa. Hallitusohjelman alaluku 6.2 Reilumman kilpailun Suomi. Lisäksi julkisiin hankintoihin liittyviä mainintoja useissa muissa hallitusohjelman kohdissa.	TEM/ Marttinen	VM, STM, lisäksi sektori-kohtaisesti YM, MMM, OM	HE syksy 2025
Hankintatietolaki (VM018:00/2024)	Hankkeessa tarkastellaan ja arvioidaan hankintamenettelyyn liittyvien tietosisältöjen ja ostolaskudatan avaamista saataville ilman erillisiä pyyntöjä. Näin pyritään laaja-vaikuttaisesti parantamaan hankintamenettelyjen vaikuttavuuden seuraamista. Hallitusohjelman alaluku 6.2 Reilumman kilpailun Suomi, ks. myös alaluku 3.1	VM/Ikonen	TEM, OM, LVM	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Alkoholilainsäädännön uudistaminen 1. (STM062:00/2023) 2. (STM101:00/2023) 3. (STM004:00/2024) 4. (STM101:00/2024) 5. (STM100:00/2024)	Alkoholipolitiikan uudistaminen vastuullisesti eurooppalaiseen suuntaan ja vuonna 2018 tehdyn alkoholilain kokonaisuudistuksen jatkaminen. 1. Alkoholijuomien vähittäismyynti 2. Verkkokauppaa ja kotiinkuljetusta koskeva lainsäädäntöhanke (alkoholin kotiinkuljetus) 3. Alkoholin etämyyntiä koskeva lainsäädäntöhanke (alkoholin etämyynti) 4. Panimoiden, tislaamoiden ja viinitilojen ulosmyyntioikeuden laajentaminen 5. Suomalaisten toimijoiden markkinointirajoitusten poistaminen Hallitusohjelman alaluku 6.2 Reilumman kilpailun Suomi	STM/Grahn-Laasonen	TEM, VM	1. HE 7/2024 vp (15.2.2024) Finlex 305/2024 2. HE 173/2024 vp (10.10.2024) 3. HE kevät 2025 4. HE syksy 2025 5. HE kevät 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE tupakkalain muuttamisesta (STM133:00/2024)	Ns. nikotiinipussien myynnistä, ominaisuuksista ja pakkauksista säättäminen tupakkalaissa. Tavoitteena on ehkäistä nikotiinipusseista ja muista savuttomista nikotiinituotteista aiheutuvia terveyshaittoja, nuorisokäyttöä, harmaatuontia ja laitonta kauppaa sekä torjua järjestäytynyttä rikollisuutta. Hallitusohjelman alaluku 6.2 Reilumman kilpailun Suomi	STM/Grahn-Laasonen	–	HE 221/2024 vp (30.1.2025) (ks. myös HE 38/2024 vp)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Pelastustoimen henkilö- tietojen käsittelyä ja tie- donsaantioikeuksia kos- keva lainsäädäntöhanke (SM006:00/2025) Ks. myös Tietosuojalainsäädän- nön kokonaisuudistus (OM126:00/2023),	Pelastuslain toisen vaiheen uudistuksen sekä kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen toteuttaminen hallitusohjelman mukaisesti. Hankkeen tavoitteena on valmistella pelastustoimen henkilötietojen käsittelyä ja tiedonsaantioikeuksia koskevat lainsäädäntömuutokset. Hankkeella on yhteys OM:n tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen (OM126:00/2023), josta vastaa oikeusministeriö, mutta kukin ministeriö vastaa oman hallinnon alansa osalta tarvittavista lainsäädäntömuutoksista. Hallitusohjelman alaluvut 6.4 Kasvua data-taloudesta ja digitalisaatiosta ja 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	SM/Rantanen	OM, VM	HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuus (VM085:00/2024) Lisätty Osahanke: Viranomais-ten sähköiset tiedoksi-annot yksityisissä digi-postipalveluissa (VM062:00/2025)	Lainsäädännön muuttaminen siten, että sähköisestä tiedoksiannosta tehdään ensisijainen viranomaisten lähettämien asiakirjojen tiedoksiantotapa niille, joille se on mahdollista. Osahanke: Tavoitteena mahdollistaa, että viranomaisten sähköiset tiedoksiannot voidaan näyttää Suomi.fi-viestien lisäksi yksityisissä digipostipalveluissa. Lainsäädännön muuttamisella toteutetaan ensisijaisesti digitaalisen viranomais-viestinnän edistämishjelman (VM006:00/2024) mukaisia tavoitteita. Hallitusohjelman alaluku 6.4 Kasvua data-taloudesta ja digitalisaatiosta	VM/Ikonen	OM	Osahanke: HE kevät 2026, jos ei budjettilaki, muuten syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistus (OM126:00/2023) Ks. myös Pelastustoimen henkilötietojen käsittelyä ja tiedonsaantioikeuksia koskeva lainsäädäntöhanke (SM006:00/2025)	Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen toteuttaminen. Tiedon liikkuvuutta, pilvipalveluiden tarkoituksenmukaista käyttöä tai muuten julkisten palveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä haittaavat säädökset kumotaan ja hyödynnetään tarvittaessa nykyistä laajemmin EU:n tietosuoja-asetuksen kansallista liikkumavaraa. Kukin ministeriö vastaa oman hallinnon alan osalta tarvittavista lainsäädäntömuutoksista. Hallitusohjelman alaluku 6.4 Kasvua data-taloudesta ja digitalisaatiosta	OM/Meri ja jokainen ministeri omalta toimialaltaan	Kaikki ministeriöt, joiden toimialalla on julkisten palveluiden järjestämistä koskevaa lainsäädäntöä	HE 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laeiksi Yleisradio Oy:stä annetun lain sekä valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain muuttamisesta (LVM038:00/2023) työryhmä (LVM032:00/2024)	Hallituksen esityksen valmisteleva parlamentaarinen työryhmä mietinnön pohjalta. Parlamentaarinen työryhmä arvioi Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta ja julkaisi mietintönsä syyskuussa 2024. Mietintöön perustuva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle keväällä 2025. Esityksellä toimeenpannaan samalla eurooppalaisen medianvapausasetuksen säännökset koskien julkisen palvelun median riippumattomuuden suojatoimia. Hallitusohjelman alaluku 6.4 Kasvua datataloudesta ja digitalisaatiosta	LVM/Ranne	VM	HE 34/2025 vp (16.4.2025)
Prosessien sujuvoitus (pieniä riitoja koskeva menettely) (OM059:00/2021)	Oikeuden saatavuuden parantaminen säätämällä kevennetystä oikeudenkäyntimenettelystä intressiltään pienehköille riita-asioille. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	OM/Meri	–	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain uudistaminen (OM100:00/2023)	Ehdotuksen valmisteleva asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain ajantasaistamiseksi. Muussa lainsäädännössä ja vuokramarkkinassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia lain säätämisen jälkeen. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	OM/Meri	YM, TEM	HE syksy 2025
Asunto-osakeyhtiölain tarkistaminen 1. (OM192:00/2023) 2. (OM119:00/2023)	Asunto-osakeyhtiölain päivittäminen hallitusohjelman mukaisesti. Taloyhtiöiden häiriötilanteisiin puuttumista ja asuntojen hallintaan ottoa, taloyhtiöiden hallittua alarajaa sekä latausmahdollisuuksien asentamista taloyhtiöihin helpotetaan. Hallitusohjelman alaluvut 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne ja 7.4 Suomi kasvattaa ilmastokädenjälkeään ja etenee hiilineutraalisuuteen vaikuttavin ja kestävin keinoin	OM/Meri	SM, YM	1. HE 48/2024 vp (haltuunottoa koskeva tiedoksianto) 2. HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Asuntokauppalain uudistaminen (OM101:00/2023)	Asuntokauppalain päivittäminen asunto- markkinoiden sekä muun lainsäädännön muuttumisen vuoksi. Erityisesti tarkastelu- tarpeita liittyy rakentamisvaiheessa myytä- vien huoneistojen ostajien suojaksi säädet- tyihin säännöksiin. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	OM/Meri	–	HE syksy 2026
Tieliikenteen automaation sääntelyhanke (LVM032:00/2021)	Wienin kansainvälisen tieliikennesopimuk- sen muutosten hyväksyminen sekä kansal- lisen sääntelyn valmistelemine. Sopimuk- sen muutosten sallimien kansallisten sään- nösten avulla tehdään mahdolliseksi auto- maattisten ajojärjestelmien käyttö. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	LVM/Ranne	OM, SM, Lii- kenne- ja viestintävi- rasto, Väylä- virasto, Polii- sihallitus, Tie- tosuojaval- tuutetun toi- misto ja Poh- jois-Pohjan- maan ELY- keskus	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE liikennepalvelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (LVM038:00/2024)	Takseja koskevan lainsäädäntöhankkeen toteuttaminen. Edistetään taksien saata- vuutta, huomioidaan eri asiakasryhmät koko maassa, tehostetaan taksiliikenteen valvontaa ja kitketään harmaata taloutta. Tavoitteena on vahvistaa kuluttajien luotta- musta taksiliikenteeseen. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	LVM/Ranne	–	HE syksy 2025
Mikroliikkumista ohjaava lainsäädäntö (LVM044:00/2023)	Uudenlaisten liikkumisen palveluiden ja in- novaatioiden mahdollistaminen sekä liiken- neturvallisuuden parantaminen. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	LVM/Ranne	OM, STM, YM	HE 12/2025 vp (6.3.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Poistettu HE ajokorttidirektiivin täytäntöönpanosta ja nuorten liikenneturvallisuuden edistämistä koskevista lainsäädäntömuutoksista (LVM020:00/2024) EU:n ajokorttidirektiivin neuvottelut ovat kesken	Ajokorttidirektiivin täytäntöönpano ja mahdolliset muut nuorten liikenneturvallisuutta edistävät lainsäädäntömuutokset. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	LVM/Ranne	–	HE kevät 2026 (aikaisintaan)
Julkisesti tuettujen kuljetusten tietopohjan kehittäminen (LVM017:00/2024)	Julkisesti järjestettyjen liikennepalveluiden kehittäminen kokonaisuutena yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa. Varmistetaan, että palveluiden järjestämiseen suunnatuista resursseista saadaan mahdollisimman suuri lisäarvo. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne	LVM/Ranne	STM, Liikenne- ja viestintävirasto, Kela	HE 33/2025 vp (16.4.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Alueidenkäyttölain uudistamisen kokonaisuus 1. (YM057:00/2023) 2. (YM074:00/2023)	Alueidenkäyttöä koskevan lainsäädännön valmistelemisen hallituksen esityksen muotoon. Uudistuksessa valmistellaan kolme eri lakia: alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki. Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä. Uusi yhdyskuntakehittämislaki käsittää säädökset maapolitiikasta, maapolitiikan keinoista sekä tonttijaosta. Uusi yhdyskuntarakentamislaki käsittää säädökset kaduista, yleisistä alueista, kunnossa- ja puhtaanapidosta sekä hulevesistä. Hallitusohjelman alaluvut 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne, Sujuvoitetaan maankäytön ja rakentamisen sääntelyä ja 7.1 Suomesta puhtaan energian edelläkävijä	YM/Multala	LVM, MMM, TEM, PLM, VM	1. HE syksy 2025 (alueiden käyttölaki) 2. HE kevät 2026 (yhdyskuntakehittämisen- ja yhdyskuntarakentamislaki)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Rakentamislain korjaussarja (YM074:00/2023) Ks. myös työryhmä (YM078:00/2023)	Hallituksen esityksellä rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta korja- taan rakentamislakia jo ennen lain voi- maantuloa sidosryhmiltä saadun palaut- teen perusteella selkeämmäksi ja vähem- män byrokratiaa aiheuttavaksi. Hallitusohjelman alaluku 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne, Raken- tamislaki	YM/Multala	–	HE 101/2024 vp (19.9.2024) Finlex 897/2024
HE laiksi tuloverolain 46 ja 55 §:n muuttamisesta (VM033:00/2024)	Metsävähennyksen määrän korottaminen 60 %:sta 75 %:iin metsän hankintahin- nasta. Hallitusohjelman alaluku 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä	VM/Purra	–	HE 44/2025 vp (8.5.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi vesihuoltolain muuttamisesta (MMM033:00/2022)	Esityksen valmisteleminen vesihuoltolain uudistamiseksi. Tavoitteena on varmistaa julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa, edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakenneuudistusta, parantaa vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa, selkeyttää ja tehostaa vesihuollon toiminnan ja talouden valvontaa sekä parantaa yleisesti vesihuoltolain toimivuutta. Hallitusohjelman alaluku 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä	MMM/Es-sayah	STM, YM, VM, OM	HE 40/2025 vp (30.4.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Elintarvikemarkkinalain säädännön muutosten valmistelu 1. (MMM040:00/2023) 2. (MMM011:00/2025)	Hankkeen 1. vaiheessa elintarvikemarkki- navaltuutetun riittävät tiedonsaantioikeudet varmistavan hallituksen esityksen valmis- telemisen. Hankkeen 2. vaiheessa arvioidaan laajem- min elintarvikemarkkinalainsäädännön muutostarpeita ja tehdään tätä koskevat muutosehdotukset. Hallitusohjelman alaluku 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä	MMM/Es- sayah	TEM	1. HE 84/2024 vp (5.9.2024) Finlex 747/2024 Finlex 748/2024 Finlex 749/2024 2. HE kevät 2026 (muut elintarvike- markkinalain muutostarpeet)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE sika-alan salmonellavahinkoja koskevaksi riskinhallintaratkaisuksi (MMM023:00/2023)	Lainsäädännön valmisteleminen sika-alan salmonellavahinkojen varalle perustettavaa riskinhallintaratkaisua varten. Sika-alan salmonellavahinkoturva järjestettäisiin valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston kautta. Hallitusohjelman alaluku 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä	MMM/Es-sayah	–	HE syksy 2026
HE laiksi saariston kehityksen edistämisestä (MMM025:00/2024)	Uudistetaan saariston kehityksen edistämisestä annettu laki. Lain voimaantulon jälkeen toimintaympäristö on merkittävästi muuttunut ja uusi perustuslaki on tullut voimaan. Hallitusohjelman alaluku 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä	MMM/Es-sayah	TEM, LVM, YM, VM, OM, OKM, STM, SM	HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Valkoposkiahania ja merimetsoja koskevan sääntelyn kehittäminen (MM043:00/2020)	Hankkeen toteuttaminen valkoposkiahania ja merimetson metsästettäviksi lajeiksi saattamiseksi. Muutoksen tavoitteena on vähentää näiden lajien aiheuttamia vahinkoja. Asiaa valmistelevan työryhmän tehtävänä on laatia esitys hallituksen esityksen muotoon. Suomi ehdottaa Euroopan komissiolle valkoposkiahanioiden ja merimetsojen siirtämistä lintudirektiivin 2009/147/EC liitteeseen II/B, jolloin ko. lajien metsästys voitaisiin sallia. Direktiivimuutoksen jälkeen valkoposkiahani ja merimetso siirrettäisiin kansallisesti metsästyslain piiriin. Hallitusohjelman alaluku 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä	MMM/Es-sayah	YM	Syksy 2026

Lisätty Suurpetoja koskevan lainsäädännön muuttaminen 1. Metsästyslain 41 §:n muuttaminen (suurpedot) 2. Suden rauhoitusta koskeva hanke	1. Metsästyslain 41 §:n muuttaminen. Esityksen tavoitteena on toimeenpanna suurpetotyöryhmän loppuraportissa ehdotettuja toimia sekä muita toimia ja siten luoda edellytyksiä niin sanotun suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseksi. 2. Suden ympärivuotista rauhoitusta koskevan säännöksen poistaminen metsästyslaista. Suden rauhoitusajasta ja metsästyksen pyyntiluvanvaraisuudesta ehdotetaan säädettäväksi metsästysasetuksessa, minkä jälkeen suden metsästystä varten voitaisiin myöntää pyyntilupia muulloin kuin rauhoitusaikana. Esityksen taustalla on Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) muuttamisesta suden (Canis lupus) suojeluaseman osalta (COM(2025) 106 final). Hallitusohjelman alaluku 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä	MMM/Es-sayah	–	1. HE 21/2025 vp (3.4.2025) 2. HE syksy 2025
--	---	---------------------	----------	--

7 Puhtaan energian Suomi

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE merituulivoimasta (talousvyöhykkeellä) (TEM033:00/2023)	Merituulivoimaa talousvyöhykkeellä koskevan lainsäädännön valmisteleminen. Nykyiset talousvyöhykelain säännökset soveltuvat huonosti merituulivoimahankkeisiin. Hallitusohjelman alaluku 7.1 Edullista, puhdasta ja toimitusvarmaa sähköä suomalaisille ja heidän työpaikoilleen	TEM/Multala	LVM, MMM, PLM, UM, VM, YM	HE 147/2024 vp (3.10.2024)
HE ydinenergiain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (TEM032:00/2023)	Ydinenergiain uudistaminen kokonaisuudessaan siten, että otetaan huomioon muuttunut toimintaympäristö, teknologian kehitys, energiamarkkinoilla tapahtuneet muutokset sekä muun lainsäädännön ja kansainvälisen sääntelyn ja EU-sääntelyn uudistuminen. Hallitusohjelman alaluku 7.1 Edullista, puhdasta ja toimitusvarmaa sähköä suomalaisille ja heidän työpaikoilleen	TEM/Multala	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta (vähittäismarkkinasääntely) (TEM087:00/2019)	Sähkömarkkinalain uudistaminen mahdollistaen ns. yhden laskun mallin käyttämisen vähittäismarkkinoilla. Lisäksi harmonisoidisiin jakeluverkkojen siirtohinnoittelun yleiset rakenteet tehomaksun käyttöönoton edistämiseksi, luovutettiin jakeluverkkojen kuormanohjauksesta sekä täsmennettiin liittymisjohdon määritelmää. Hallitusohjelman alaluku 7.1 Edullista, puhdasta ja toimitusvarmaa sähköä suomalaisille ja heidän työpaikoilleen	TEM/Multala	–	HE 197/2024 vp (28.11.2024)
HE laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain muuttamisesta (lisääntyvän sähköntuotannon ja kasvavien kulutuksen kuormien integrointi sähköverkkoihin) (TEM039:00/2023)	Sähkömarkkinalakia uudistettaisiin lisääntyvän sähköntuotannon ja kasvavien kulutuksen kuormien integroimiseksi kanta-verkkoon ja suurjännitteiseen jakeluverkkoon. Hallitusohjelman alaluku 7.1 Edullista, puhdasta ja toimitusvarmaa sähköä suomalaisille ja heidän työpaikoilleen	TEM/Multala	–	HE 45/2025 vp (8.5.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Tuulivoimaloiden purku- ja ennallistamis- velvoitteiden lainsäädäntöhanke (YM012:00/2024)	Käytöstä poistettavien maatuulivoimaloi- den purkamista ja alueen ennallistamista koskevan lainsäädännön kehittämistarpei- den arviointi ja säädösehdotuksen laatimi- nen asiaa koskevan hallitusohjelmakirjauk- sen toimeenpanemiseksi. Hallitusohjelman alaluku 7.1 Edullista, puh- dasta ja toimitusvarmaa sähköä suomalai- sille ja heidän työpaikoilleen	YM/Multala	–	HE syksy 2026

Yhden luukun palvelujen lainsäädäntöhanke (YM063:00/2023) 1. (YM043:00/2022) 2. (YM052:00/2024)	Ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevaa sääntelyn kehittäminen. Tavoitteena on yhden valtakunnallisen toimivallan omaavan lupa-, ohjaus- ja valvontaviranomaisen mallissa sujuvoittaa ympäristöön vaikuttavien hankkeiden lupamenettelyjä. Hankkeet kytkeytyvät valtion aluehallinnon uudistukseen. Hallitusohjelman alaluvut 7.3 Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu sekä tiivis yhteys alalukuihin 3.2 Valtion aluehallinto, 6.1 Nostetaan yrittäjyyden ja omistajuuden arvostusta ja 7.5 Suomi vaalii arvokasta luontoaan.	YM/Multala	VM, TEM, OM, MMM	HE kevät 2024–kevät 2025 (useita hallituksen esityksiä) 1. HE 175/2024 vp (10.10.2024) Finlex 996/2024 Finlex 997/2024 Finlex 998/2024 2. HE 211/2024 vp (19.12.2024)
---	---	-------------------	-------------------------	---

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				3. HE 196/2024 vp (21.11.2024) Finlex 15/2025 4. HE 41/2025 vp (30.4.2025)

HE merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta sekä aluskierrätyksestä tehdystä kansainvälisestä yleissopimuksesta (Hongkongin yleissopimus) ja aluksista johtuvan meren pilaantumisen ehkäisemisestä tehdyn yleissopimuksen (MARPOL-yleissopimus) ja Lontoon pöytäkirjan muutoksista (LVM056:00/2023)	Hallitusohjelman mukaisten aluspäästökieltojen toteuttaminen. Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä annetun asetuksen (nk. FuelEU Maritime; (EU) 2023/1805) ja vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfra-asetuksen ((EU) 2023/1804) vesiliikennettä koskevan täydentävän kansallisen sääntelyn antaminen. Lisäksi Suomen sitoutuminen aluskierrätystä koskevaan Hongkongin yleissopimukseen ja alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä tehdyn nk. MARPOL-yleissopimuksen ja jätteen ja muun aineen mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevan nk. Lontoon pöytäkirjan viimeaikaisiin muutoksiin. Hallitusohjelman alaluku 7.6 Kiertotaloudella pidetään Suomen puhtaasta ympäristöstä huolta	LVM/Ranne	YM, STM	HE 178/2024 vp (17.10.2024) Finlex 1111/2024 Finlex 1112/2024 Finlex 1113/2024 Finlex 1114/2024 Finlex 1115/2024 Finlex 1116/2024 Finlex 1117/2024
--	---	-----------	---------	--

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				Finlex 1118/2024 Finlex 1119/2024 Finlex 1120/2024 Finlex 1121/2024 Finlex 1122/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Jätelain kehittäminen kiertotalouslaiksi (YM030:00/2024)	Systematiikaltaan vanhentuneen jätelain muuttaminen tulevaisuuden vaatimuksia paremmin vastaavaksi kiertotalouslaiksi tai -lainsäädännöksi ottaen huomioon muun ohella useat käynnissä olevat EU-lainsäädännön uudistukset. Jäte-, tuote- ja kemikaalisääntelyn rajapintaa selkeytetään ja sääntelyn elinkaarinäkökulmaa vahvistetaan. Lisäksi toteutetaan kiertotalouden edistämiseen ja kiertotalousmarkkinoiden avaamiseen liittyvät hallitusohjelmakirjaukset. Hallitusohjelman alaluku 7.6 Kiertotaloudella pidetään Suomen puhtaasta ympäristöstä huolta	YM/Multala	TEM	HE syksy 2026

8 Uuden aikakauden ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE merten biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla tehdyn, Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen alaisen sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (UM011:00/2023) (UM009:00/2024)	Kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä tehdyn YK:n merioikeusyleissopimuksen alaisen sopimuksen hyväksymisen ja voimaansaattaminen. EU ja useat jäsenvaltiot ovat sitoutuneet poliittisesti sopimuksen mahdollisimman pikaiseen ratifiointiin. Hallitusohjelman luku 8 Uuden aikakauden ulko- ja turvallisuuspolitiikka, ks. myös alaluku 7.5 Suomi vaalii arvokasta luontoaan	UM/Valtonen	YM	HE 9/2025 vp (6.3.2025)

Nato-jäsenyydestä johtuvat puolustusministeriön hallinnonalan säädösmuutokset (PLM001:00/2023) Muun muassa 1. (PLM009:00/2022) 2. (PLM002:00/2024) 3. (PLM003:00/2023) 4. (PLM002:00/2023) 5. (PLM004:00/2021) 6. (PLM004:00/2025) 7. (PLM003:00/2025) 8. (PLM009:00/2024)	Nato-jäsenyydestä johtuvien lainsäädäntömuutosten valmisteleminen puolustusministeriön hallinnonalalla. Hallitusohjelman alaluku 8.1 Aktiivinen ja kansainvälinen Nato-Suomi	PLM/Häkkänen	UM, STM, SM, OM	Esitykset annetaan eduskunnalle kiireellisyys- ja tärkeysjärjestyksessä. Muun muassa: 1. HE 98/2023 vp (7.12.2023) Finlex 121/2024 Finlex 122/2024 2. HE 96/2024 vp (19.9.2024)
--	--	---------------------	------------------------	---

				Finlex 745/2024 3. HE 185/2024 vp (7.11.2024) Finlex 85/2025 – 88/2025 4. HE 6/2025 vp (20.2.2025) EV 45/2025 vp 5. HE 26/2025 vp (10.4.2025) 6. HE kevät 2027
--	--	--	--	---

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				7. HE syksy 2025/kevät 2026 8. HE kevät 2026

Nato-jäsenyyteen liittyvät ulkoministeriön lainsäädäntöhankkeet (UM003:00/2023) (UM024:00/2023)	Nato-jäsenyyteen liittyvien ulkoministeriön lainsäädäntöhankkeiden valmistelemine. Hallitusohjelman alaluku 8.1 Aktiivinen ja kansainvälinen Nato-Suomi	UM/Valtonen	erityisesti PLM ja OM	1. HE 90/2023 vp (Nato-SOFA) (30.11.2023) Finlex 124/2024 125/2024 126/2024 127/2024 128/2024 2. HE 20/2024 vp (Atomal) (4.4.2024) Finlex 306/2024
---	---	--------------------	------------------------------	--

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE laiksi asevelvollisuuslain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja siviilipalveluslain muuttamisesta (reservin yläikäraja) Ks. myös (PLM001:00/2025)	Reservin yläikäraja nostetaan 65 vuoteen. Hallitusohjelman alaluku 8.2 Uskottava maanpuolustus Suomen turvallisuuden pe- rustana	PLM/Häkkä- nen	TEM	HE kevät 2025

HE Suomen ja Yhdysvaltojen välisen puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (UM003:00/2024)	Suomi ja Yhdysvaltojen kahdenvälisen puolustusyhteistyösopimuksen (ns. DCA-sopimus) hyväksyminen ja voimaansaattaminen. Sopimus koskee muun muassa joukkojen maahantuloa, puolustusmateriaalin varastointia, rikosoikeudellista toimivaltaa sekä verotukseen liittyviä käytännön kysymyksiä. Hallitusohjelman alaluku 8.2 Uskottava maanpuolustus Suomen turvallisuuden perustana	UM/Valtonen	Useita ministeriöitä	HE 58/2024 vp (30.5.2024) Finlex 485/2024 Finlex 486/2024 Finlex 487/2024 Finlex 488/2024 Finlex 489/2024 Finlex 490/2024 Finlex 491/2024
--	---	--------------------	-----------------------------	---

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				Finlex 492/2024 Finlex 493/2024 Finlex 494/2024 Finlex 495/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Kehitysyhteistyön säädosmuutokset (UM004:00/2023) Ks. myös (UM001:00/2024)	Kehitysyhteistyön yksityisen sektorin yhteistyömuotoja ja finanssisijoituksia koskevien lainsäädäntömuutosten valmisteleminen. Selvitetään myös mahdollisia muita kehitysyhteistyön lainsäädännön muutostarpeita. Hallitusohjelman alaluvut 8.4 Kokonaisvaltainen kehityspolitiikka ja 8.3 Taloussuhteet osana strategista ulkopolitiikkaa	UM/Tavio	TEM, VM, VNK, OM	1. HE laiksi Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä, syksy 2025 2. HE kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluotoista annetun lain muuttamisesta, syksy 2025 3. muut HE:t keväät 2026

9 Euroopan unioni: kohti strategista kilpailukykyä

Kooste keskeisistä EU-säädös- ja sopimushankkeista esitetään luvussa 13. Hankkeilla on lukuisia yhteyksiä hallitusohjelmatavoitteiden toteuttamiseen.

10 Turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Turvallisuusselvityslain ajantasaistaminen (OM073:00/2023)	Turvallisuusselvityslain toimivuuden ja päivitystarpeiden arvioiminen sekä tarvittavien lainsäädäntömuutosten tekeminen. Arvioinnissa otetaan huomioon turvallisuusympäristön muutokset. Hanketta edeltää sata- mien turvallisuusselvityksiä koskeva hanke. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	OM/Meri	VNK, SM, PLM, LVM, TEM, UM	Arviomuistio 2026–2027

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Turvallisuusselvitysten laajentaminen satamien ja muun kriittisen infrastruktuurin osalta (OM166:00/2023)	Turvallisuusselvityslain muuttaminen henkilöturvallisuusselvitysten laajentamiseksi satamissa. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	OM/Meri	–	HE 205/2024 vp (19.12.2024) Annettu eduskunnalle osana CER-direktiiviä toimeenpanevaa HE:tä SM:n toimesta Ks. myös (SM047:00/2022)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Turvallisuustutkintalain muuttaminen (kyberturvallisuus) (OM162:00/2023)	Selvityksen tekeminen kyberturvallisuuden kohdistuneiden vakavien häiriöiden turvallisuustutkinnan sisällyttämisestä Onnettomuustutkintakeskuksen toimialaan. Hallitus valmistelee tarvittaessa säädösmuutokset turvallisuustutkintalakiin ja tekee siihen muut tarvittavat tarkistukset. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	OM/Meri	LVM	HE kevät 2026
Valmiuslain kokonaisuudistus (OM015:00/2022)	Uudistuksen tavoitteena on saattaa valmiuslaki vastaamaan nykyaikaista käsitystä yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta ja sitä uhkaavista tekijöistä sekä erilaisten vaikutuksiltaan vakavien uhka- ja häiriötilanteiden tunnistamisesta. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	OM/Meri	Kaikki ministeriöt työryhmässä	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Nuorisorangaistussääntelyn kehittäminen (OM161:00/2023)	Nuorisorangaistussääntelyä kehitetään siten, että teon vakavuus korostuu nykyistä paremmin, esimerkiksi tuomalla sen piiriin yhdyskuntapalvelun elementtejä ja lisäämällä sen käyttöä. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	OM/Meri	SM, STM	HE syksy 2025
Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta (OM080:00/2023) Ks. myös Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva lainsäädäntö (SM008:00/2025)	Valtioneuvosto hyväksyi 27.2.2025 periaatepäätöksen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan strategiasta ja toimenpideohjelmasta vuosille 2025–2030. Hallitusohjelman alaluku 10.1. Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	OM/Meri	SM, STM, VM, YM	–

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Sinivilkkusabotaasi ja ensihoitajien rikosoikeudellinen suoja (OM049:00/2024)	Seuraavien hallitusohjelmakirjausten toimeenpaneminen: Rikoslakia muutetaan siten, että väkivalta- lasta ensihoitohenkilöstöä kohtaan tai sillä uhkaamisesta seuraava rangaistus vastaa virkamiehen väkivaltaisesta vastustami- sesta seuraavia rangaistuksia. Arvioidaan ja toteutetaan Ruotsin mallin kaltainen sini- vilkkusabotaasia koskeva kriminalisointi si- säisen turvallisuuden viranomaisten ja en- sihoidon henkilöstön suojaamiseksi. Hallitusohjelman alaluvut 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestä- vyyttä vahvistetaan ja 10.2 Suomalaista oi- keusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	SM, STM	HE kevät 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi 1. (SM004:00/2024) 2. (SM001:00/2025) lain voimassaolon jatkaminen	Lain säätäminen väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi. Tavoitteena on tehokkaasti torjua maahantulon välineellistämisen muodossa Suomeen kohdistettavaa painostamista ja vahvistaa rajaturvallisuutta. Laki tuli voimaan 22.7.2024 ja on voimassa 21.7.2025 saakka. Lain voimassaolon jatkaminen 21.7.2025 jälkeen Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	SM/Rantanen	–	1. HE 53/2024 vp (21.5.2024) Finlex 482/2024 2. HE 18/2025 vp (27.3.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Kriittisten toimijoiden tunnistaminen ja kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn parantaminen (SM047:00/2022) Ks. myös (OM166:00/2023)	Kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (CER, Critical Entities Resilience) täytäntöönpaneminen. Hanke parantaa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä ja vahvistaa kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan.	SM/Rantanen	Kaikki ministeriöt	HE 205/2024 vp (19.12.2024) Finlex 310/2025 311/2025 312/2025 313/2025 314/2025 315/2025 316/2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lainsäädäntöhanke siviilitiedustelulainsäädännön ja poliisin henkilötietolain 7 luvun tarkistamiseksi (SM061:00/2023)	Siviilitiedustelulainsäädännön ja suojelupoliisin tiedonvaihtoa koskevan lainsäädännön tarkistaminen. Hanke toteutetaan vaiheittain: 1. Ns. palomuurisäätely ja tiedonluovutus Natolle 2. Poliisilain 5 a luvun toimivaltuuksia koskevien säännösten ja tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain säännösten tarkistaminen ym. 3. Poliisilain 5 a luvun 4 §:n 4 momentin mukaan tiedustelumenetelmää ei saa kohdistaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään tilaan. Hankkeessa arvioidaan säätelyn ajantasaisuus ja asianomaisen lainkohdan kannalta välttämättömien toimivaltuuksien säätely Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	SM/Rantanen	PLM, LVM	1. HE 29/2025vp (16.4.2025) 2. HE syksy 2025 3. HE:n aika- taulu tarkentuu

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE poliisin rikostiedus- telua koskevaksi lain- säädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädän- nöksi (SM047:00/2023)	Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poliisilakia siten, että luodaan Poliisihallituksen alaiselle poliisille rikostiedustelua koskevat säännökset, jotka mahdollistaisivat tiedonhankintakeinojen käytön nykyistä varhaisemmassa vaiheessa uhkaperusteisesti eli ilman edellytystä konkreettisesta ja yksilöidystä rikosepäilystä. Poliisilain 5 luvun salaisia tiedonhankintakeinoja koskevia eräitä säännöksiä tarkastellaan mm. perusterikosten osalta. Poliisilakiin lisätään säännökset, jotka mahdollistaisivat automaattisten keräinten käytön avointen lähteiden tiedonhankinnassa. Rikostiedustelusäätelyllä pyritään tehostamaan vakavan rikollisuuden torjuntaa ottaen samalla huomioon perus- ja ihmisoikeudet. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan.	SM/Rantanen	OM	1. HE syksy 2025 2. HE arviolta kevät 2026.

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Poliisin ja Maahanmuut- toviraston rekisteriin tal- lennettuja biometrisia tietoja koskevan säänte- lyn muuttaminen (SM048:00/2023)	Hankkeessa muutetaan sääntelyä, joka koskee poliisin passirekisteriin ja henkilökorttirekisteriin tallennettuja biometrisia tietoja sekä poliisin ja Maahanmuuttoviraston rekistereihin talletettuja ulkomaalaisten biometrisia tietoja. Tietoja saisi käyttää nykyistä laajemmin muun muassa henkilöllisyyden selvittämiseksi, merkittävän vaaran estämiseksi, eräiden vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sitä vakavasti uhkaavalta toiminnalta. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	SM/Rantanen	–	HE kevät 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva lainsäädäntö (SM008:00/2025)	Hankkeen keskeisin tavoite on suojata yhteiskuntaa ja yksilöitä vakavalta ja järjestäytyneeltä rikollisuudelta tehostamalla järjestäytynyttä rikollisuutta koskevaa tietojenvaihtoa ja järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollista torjuntaa. Tarkoituksena on ehkäistä laillisten yhteiskuntarakenteiden hyväksikäyttöä rikollisessa toiminnassa. Hankkeen tehtävänä on valmistella tätä asiakokonaisuutta koskevat keskeiset säännökset. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	SM/Rantanen	OM	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Pelastuslain uudistamisen toinen vaihe (SM025:00/2024)	Pelastuslain uudistamisen toisen vaiheen toteuttaminen. Valmistelun pohjana on pelastuslain esiselvityshankkeessa selvitetty ja arvioidut muut kuin ensimmäisessä vaiheessa toteutetut pelastuslain uudistustarpeet. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	SM/Rantanen	–	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE laiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta (PLM005:00/2023)	Tavoitteena on turvata Suomen kansallista turvallisuutta rajoittamalla sellaisten EU ja ETA-valtioiden ulkopuolisten kansalaisten kiinteistönhankintaa Suomessa, joiden kansalaisuusvaltion Euroopan unioni on päätöksessään todennut loukanneen toisen valtion alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä. Lisäksi edellytyksenä on, että tämän kansalaisuusvaltion arvioidaan voivan aiheuttaa uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle ja voidaan pitää mahdollisena, että kansalaisuusvaltio voi käyttää kansalaisiaan epäasiallisesti Suomen kansallista turvallisuutta vaarantavalla tavalla Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	PLM/Häkkänen	OM, SM, TEM, MMM	HE 2/2025 vp (6.2.2025) EV 36/2025 vp

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi asevelvollisuuslain 32 ja 48 §:n muuttamisesta (rajaturvallisuuksilanteesta johtuva kertausharjoitus) (PLM005:00/2024)	Asevelvollisuuslain muuttaminen siten, että asevelvollisia voitaisiin määrätä kertausharjoitukseen nopeutetulla menettelyllä myös rajaturvallisuuden ylläpitämisen perusteella. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	PLM/Häkkänen	SM	HE 66/2024 vp (6.6.2024) Finlex 465/2024
HE laiksi rikostorjunnasta Tullissa annetun lain muuttamisesta (VM109:00/2023)	Rikostorjunnasta Tullissa annetun lain yhdenmukaistaminen tarvittavin osin pakkokeinolain ja poliisilain muutettujen säännösten kanssa. Lakiin tehdään soveltuvin osin vastaavat oikeustilaa selventävät muutokset kuin mitä poliisilakiin on tehty. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	VM/Purra	–	HE 107/2023 vp (25.1.2024) Finlex 120/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE tietojenvaihdon tehostamista rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistoiminnassa sekä kansallisen turvallisuuden suojaamista koskeviksi laeiksi (VM063:00/2023)	Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttaminen tietojenvaih- don parantamiseksi rahanpesun ja terroris- min rahoittamisen estämistoiminnassa. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestä- vyyttä vahvistetaan	VM/Rydman	–	HE 157/2024 vp (10.10.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Rahoitusmarkkinoiden häiriötilanteiden hallintaa ja poikkeusoloihin varautumista koskevan sääntelyn tarkistaminen (arvopaperiliike)	Rahoitusmarkkinoiden häiriöhallintaa koskevan sääntelyn ajantasaisuuden tarkastelu yhtäaikaaisesti valmiuslain uudistamisen kanssa. Toteutetaan yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta välttämättömän arvopaperiliikkeen kansallisen varautumisarkkitehtuurin toimeenpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	VM/Rydman	–	HE syksy 2026
HE huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamiseksi (TEM085:00/2023)	Hallitusohjelman mukaisen huoltovarmuuslainsäädännön kokonaistarkastelun toteuttaminen sääntelyn ajantasaistamiseksi. Tavoitteena on uudistaa TEM:n hallinnon-alan sääntely, jolla on liityntä myös muiden ministeriöiden huoltovarmuustyöhön. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	TEM/Rydman	Kaikki ministeriöt, UM ja OM asiantuntijajäsenenä	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Terveystensuojelulain kokonaisuudistus (STM103:00/2023)	Terveystensuojelulakia päivitetään vastaamaan nykyhetken tarpeita osana terveystensuojelulainsäädännön kokonaisuudistushanketta. Terveystensuojelulaissa on useita häiriötilanteisiin ja varautumiseen liittyviä säännöksiä. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	STM/Grahn-Laasonen	MMM, YM, TEM ja VM, varautumisen osalta myös SM ja OM	HE syksy 2026
Ahvenanmaan itsehallintolaki (OM005:00/2025)	Uuden itsehallintolain valmisteleminen. Uudistuksen tarkoituksena on tukea itsehallinnon ja itsehallintojärjestelmän kehittymistä sekä valtion ja maakunnan yhteistyötä. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Ikonen	VM, STM, MMM, Ahvenanmaan maakunnan hallitus	HE syksy 2026, jos päästään yhteisymmärrykseen Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kanssa.

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Ahvenanmaan itsehallintolain muuttaminen (OM024:00/2023)	Ahvenanmaan itsehallintoa koskevan sääntelyn kehittäminen. Muutostarve aiheutuu valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan hallintouudistuksista. Perustuslakivaliokunnan lausunnoista (PeVL 18/2022 vp – HE 56/2021 vp ja 72/2022 vp – HE 190/2022 vp) ilmenee kiireellinen tarve muuttaa itsehallintolakia hyvinvointialueuudistuksen johdosta. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Ikonen	VM, STM, MMM, Ahvenanmaan maakunnan hallitus	HE syksy 2025
Ulosottosääntelyn kehittäminen (OM155:00/2023)	Tulojen ulosmittausta koskevien ulosotto-kaaren säännösten uudistaminen sekä sosiaaliturvaetuuksien ulosmittauksen yksinkertaistaminen. Lisäksi selvitetään ulosottokaaren muita muutostarpeita. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	VM, STM	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lunastuslain uudistaminen (OM114:00/2023)	Lunastuslainsäädännön ajantasaistaminen arvioimalla lunastuslain mukaisten korvausperusteiden kattavuus ja tekemällä tarvittavat lainmuutokset. Muutosten tarkoituksena on vahvistaa omaisuudensuojaa. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	YM, MMM, TEM, VM	HE 218/2024 vp (30.1.2025)
Hallintotuomioistuinten kokoonpanosäätelyn uudistaminen (OM045:00/2023)	Riita-, rikos- ja hakemusprosessien uudistaminen. Tavoitteena on nopeuttaa ja sujuvoittaa prosesseja samalla huomioiden oikeusturva ja perusoikeudet. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	Sidosryh- mäyhteistyö ainakin hallin- totuomiois- tuinkentän kanssa	HE syksy 2025
Sakkomenettelyn ja muuntorangaistuksen tarkastelu (OM061:00/2023)	Sakkomenettelyn käyttöalaa laajennetaan ja menettelyä selkeytetään. Hallitusohjelman alaluku 10 Turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio ja 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	SM	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Yhdistetty ja siirretty Rikosprosessin sujuvoittamistoimet (ml. syyteneuvottelun käyttöalan laajentaminen) (OM060:00/2023) Hanke on siirretty osaksi hankekokonaisuutta Rikosprosessin sujuvoittamistoimet (OM060:00/2023), (OM088:00/2024) ja (OM064:00/2023)	Ks. hankekokonaisuuden Rikosprosessin sujuvoittamistoimet (OM060:00/2023), (OM088:00/2024) ja (OM064:00/2023) kuvaus. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	SM	HE:t vuosina 2025 ja 2026, syyteneuvotte- luja ja muita sujuvoittamis- toimia 2025 ja lisää sujuvoitta- mistoimia 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Rikosprosessin sujuvoittamistoimet Yhdistetty 1. Muut rikosprosessin sujuvoittamistoimet (OM060:00/2023), 1. vaihe Lisätty 2. Muut rikosprosessin sujuvoittamistoimet (OM088:00/2024), 2. vaihe Lisätty 3. Syyteneuvottelun käyttöalan laajentaminen (OM064:00/2023)	1 ja 2. Rikosprosessin sujuvoittaminen ja tehostaminen muun muassa esitutkintala- kiin tehtävillä muutoksilla. Hanke koskee muuta sujuvoittamistoimia kuin syyteneu- vottelua ja sakkomenettelyn uudistamista. 3. Syyteneuvottelun käyttöalan laajentami- nen rikosprosessin nopeuttamiseksi ja su- juvoittamiseksi. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	SM	1. HE syksy 2025 2. HE kevät 2026 3. HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Varmuusvankeuden käyttöönotto (OM077:00/2023)	Varmuusvankeuden käyttöön ottaminen. Väkivaltariskin arviointia kehitetään ja sen merkitystä osana vangin vapauttamisharkintaa vahvistetaan olennaisesti. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	STM	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Rikoslain ja seuraamusjärjestelmän kehittäminen 1. Vankeuslain ja tutkintavankeuslain kehittäminen, 1. vaihe (OM039:00/2021) 2. Vankeuslain ja tutkintavankeuslain kehittäminen, 2. vaihe (OM085:00/2024) 3. Menettämisseuraamuksia koskevat lainsäädäntömuutokset (OM062:00/2023)	1. Tavoitteena on erityisesti kehittää varmuusosastoa koskevaa lainsäädäntöä ja selvittää avolaitokseen sijoittamisen edellytyksiä. Hankkeessa arvioidaan vankeuslain ja tutkintavankeuslain muutostarpeet ja valmistellaan tarvittavat säännösmuutokset. 2. Tavoitteena jatkohankkeessa on arvioida laajemmin vankeuslain ja tutkintavankeuslain muutostarpeita ja valmistellaan tarvittavat säännösmuutokset. Jatkohankkeessa huomioidaan ne hallitusohjelmakirjaukset, joita ei käsitelty ensimmäisessä hankkeessa. 3. Hankkeessa toteutetaan hallitusohjelman rikoshyödyn poisottamista koskevat kirjaukset ja pannaan kansallisesti täytäntöön EU:n niin sanottu konfiskaatiodirektiivi (2024/1260). Hallitusohjelman alaluvut 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan ja 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	3. SM	1. HE 53/2025 vp (22.5.2025) 2. HE kevät 2026 3. HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Vankeusajan ensikertaisuuden poistaminen (OM076:00/2023)	Lainsäädännön muuttaminen siten, että vain ensimmäistä vankeusrangaistusta suorittaessaan vanki voisi vapautua suoritettuaan lyhyemmän määräosan rangaistuksesta. Ensikertalaisuus ei enää palautuisi tietyn rikoksettoman ajan jälkeen. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	–	HE 64/2024 vp (6.6.2024) Finlex 1069/2024 Finlex 1070/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Terrorismirikosten kokonaistarkastelu (OM086:00/2023)	Terrorismilainsäädännön kokonaisuudistuksen tekeminen vastaamaan nykyisiä uhkia ja nykyisen sääntelyn vaikeaselkaisuuden poistaminen. Mahdolliset aukot nykyisissä kriminalisoinneissa arvioidaan. Rangaistusasteikkoja tarkistetaan siten, että rangaistukset terrorismirikoksista kovenevat. Terrorismirikoksia koskevan rikoslain luvun uudistaminen siten, että sen säännökset muodostavat kattavan, selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden. Hallitusohjelman alaluku on 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan.	OM/Meri	SM, UM	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Aserikoksia koskevan sääntelyn muuttaminen (OM077:00/2022)	Rikoslain aserikoksia koskevien rangaistussäännösten muuttaminen. Törkeän ampuma-aserikoksen vähimmäisrangaistus korotetaan neljästä kuukaudesta kahteen vuoteen vankeutta, jotta varmistetaan niistä tuomittavien vankeusrangaistusten pääsääntöinen ehdottomuus. Muutetaan törkeän ampuma-aserikoksen tunnusmerkistöä siten, että luvattoman ampuma-aseen kantaminen tai kuljettaminen yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa tulee rangaistavaksi törkeänä ampuma-aserikoksena. Korotetaan rangaistuksia vaarallisen esineen ja toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen hallussapidosta. Tavoitteena on, että rangaistussäännökset muodostavat ajantasaisen, riittävän kattavan, selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon tekojen vahingollisuus ja vaarallisuus. Hallitusohjelman alaluku on 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan.	OM/Meri	SM	HE 204/2024 vp (19.12.2024) Lainsäädäntömuutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 alussa

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Pakkokeinolain muutostarpeiden arviointi (OM055:00/2023)	Pakkokeinolain (806/2011) muutostarpeiden arvioiminen ja tarvittavien lainsäädäntömuutosten valmistelemineen ottaen huomioon myös hallitusohjelman pakkokeinolain koskevat kirjaukset. Pakkokeinolain lisäksi muutokset voivat koskea erityisesti johdonmukaisuussyistä myös muuhun lainsäädäntöön tarvittavia muutoksia. Hallitusohjelman alaluku 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan	OM/Meri	SM	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Katujengirikollisuuteen liittyvien rikosten rangaistusten koventaminen (OM095:00/2023)	Säätäminen rikoslain muutoksista, jotka koskevat rikoksen liittymistä katujengin toimintaan, alle rikosvastuun olevan lapsen rikolliseen tekoon yllyttävän henkilön vastuuta ja nöyryyttämistä. Rangaistuksia katujengirikollisuuteen liittyvistä rikoksista koventetaan säätämällä rikoksen liittyminen katujengin toimintaan erilliseksi rikoksen koventamisperusteeksi. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	OM/Meri	SM	HE 219/2024 vp (30.1.2025)
HE laiksi rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain muuttamisesta (STM094:00/2023)	Luopuminen pääsääntöisesti perhe- ja lähisuhdeväkivallan sovittelusta. Hallitusohjelman alaluku 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan	STM/Grahn-Laasonen	OM, SM	HE 130/2024 vp (23.9.2024) Finlex 966/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Taloyhtiöiden osakaskohtaisia lainaosuuksia koskevien tietojen siirtäminen positiiviseen luottotietorekisteriin (OM016:00/2024)	Muutosten valmisteleminen positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin siten, että rekisterin tietosisältö kattaa myös taloyhtiölainojen osakaskohtaiset luottovastuut sekä eräät muut tarvittavat säännösmuutokset	OM/Meri	VM, MMM	HE 43/2025 vp (8.5.2025)
HE laeiksi ulkomaalaislain ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta (rajamenettely) (SM033:00/2023)	Tarvittavien muutosten tekeminen ulkomaalaislakiin EU:n turvapaikkamenettelydirektiivin mukaisen rajamenettelyn käyttöön ottamiseksi Suomessa. Rajamenettely on turvapaikkamenettely, jossa tietyt kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset voidaan tutkia hakijoiden ollessa rajalla, kauttakulkualueella tai niiden läheisyydessä menettelyn ajan. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumispoliittikka	SM/Rantanen	Migri, Rajavartiolaitos	HE 30/2024 vp (18.4.2024) Finlex 426/2024 Finlex 427/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Kansalaisuuslain uudistaminen 1. (SM034:00/2023) 2. (SM055:00/2023) 3. (SM056:00/2023)	Kansalaisuuslain perusteellinen uudistaminen siten, että kansalaistamisen edellytyksiä tiukennetaan. Uudistus toteutetaan vaiheittain. 1. Tiukennetaan kansalaisuuslain muun muassa asumisaikaedellytystä koskevia säännöksiä. 2. Tiukennetaan kansalaistamisen edellytyksiä, mukaan lukien nuhteettomuus ja toimeentuloedellytyksiä. Lisäksi ehdotetaan muutoksia kansalaisuuden menettämistä koskeviin säännöksiin 3. Asetetaan kansalaistamisen edellytykseksi kansalaisuuskokeen hyväksytty suorittaminen. Selvitetään mahdollisuudet siirtyä kaksoiskansalaisuusjärjestelmän osalta vastavuoroisuusperiaatteeseen huomioiden lapsen oikeudet ja perheoikeudelliset kysymykset. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	–	1. HE 27/2024 vp (18.4.2024) 2. HE 19/2025 vp (27.3.2025) 3. HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Ulkomaalaislain muuttamista koskeva hanke (maasta poistaminen ja täytäntöönpanosäännökset) (SM035:00/2024)	Maasta poistamista koskevan sääntelyn uudistaminen, erityisesti täytäntöönpanosäännösten selkeyttäminen ja mahdollinen käännättämisen ja karkottamisen yhdistäminen yhdeksi maastapoistamismenettelyksi. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	OM	HE syksy 2025
Ulkomaalaislainsäädännön oleskelulupasääntelyn kehittäminen (SM041:00/2023)	Maahantulosäännösten kiertämiseen ja henkilöllisyyden todentamiseen liittyvien lainsäädäntömuutosten valmistelu. Lisäksi kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden kaistanvaihto työperäisen maahanmuuton puolelle estetään. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	TEM	HE 26/2024 vp (18.4.2024) Finlex 473/2024 Finlex 472/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen rekisteröintiä, jättämistä ja turvapaikkatutkintaa koskevan ulkomaalaislain sääntelyn uudistaminen (SM057:00/2023)	Lainsäädäntöhanke kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen rekisteröintiä, jättämistä ja turvapaikkatutkintaa koskevan ulkomaalaislain sääntelyn uudistamiseksi. Hankkeen tueksi toteutetaan muun muassa hallitusohjelmassa mainittu selvitys turvapaikkahakemusten käsittelystä ja hyväksymisprosentteista eri EU-maissa. Hankkeessa toteutetaan myös muun muassa hallitusohjelmakirjaus, joka koskee suojeluaseman lakkauttamista, jos henkilö matkustamalla lomalle lähtömaahansa turvautuu sen suojeluun sekä poistetaan esteet viranomaisten tietojenvaihdolta ja luodaan tehokas valvontamalli. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	OM, Migri	HE 10/2025 vp (6.3.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Ulkomaalaislain muuttamista koskeva hanke (säilöönotto ja maahantulokielto) (SM043:00/2023)	Osana vapaaehtoisen paluun ja maasta poistamisen pakettia säilöönoton edellytysten tiukentaminen ja maahantulokielto-säännökset uudistaminen. Maahantulokielon määrääminen Suomen ulkopuolelle oleskelevalle henkilölle mahdollistetaan. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	OM	HE 143/2024 vp (3.10.2024) Finlex. 147/2025
Pysyvän oleskeluluvan myöntämisedellytysten muuttamista koskeva hanke (SM007:00/2024)	Pysyvän oleskeluluvan antamisen ehtojen tiukentaminen. Tavoitteena on kannustaa hakijaa kotoutumiseen ja antaa näkymää tulevaisuudesta suomalaisessa yhteiskunnassa. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	–	HE 62/2025 vp (5.6.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Perheenyhdistämisen edellytysten muuttaminen (SM003:00/2024)	Perheenyhdistämistä koskevien edellytysten tiukentaminen ottamalla käyttöön perheenyhdistämisdirektiivin mahdollistamia lisäedellytyksiä (muun muassa vähimmäisikävaatimus ja asumisaikavaatimus). Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto ja kotoutumispolitiikka	SM/Rantanen	–	HE 11/2025 vp (6.3.2025)
Vastaanottorahan tarkistaminen (SM036:00/2023)	Vastaanottorahan ja käyttörahan pienentäminen. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	–	HE 28/2024 vp (18.4.2024) Finlex 466/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Vastaanottolain uudistaminen (SM020:00/2024)	Vastaanottopalveluita tehostetaan hyödyntämällä vastaanottodirektiivin liikkumavara ja muiden EU-maiden parhaat käytännöt. Vastaanottopalvelut rajataan vastaanottodirektiivin sallimaan minimiin uusintahakemusten käsittelyajan osalta. Ilman huoltajaa olevien alaikäisen edustajajärjestelmää uudistetaan ja edustajan roolia lapsen edun valvojana selkiytetään. Vastaanotto-raha pienennetään perustuslain ja vastaanottodirektiivin sallimaan minimiin. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka	SM/Rantanen	TEM, STM, VM	HE kevät 2026

Työ- ja koulutusperusteista maahanmuuttoa koskevan lainsäädännön muutosesitykset Useita HE:itä 1. (TEM076:00/2023) 2. (TEM086:00/2023) 3. (TEM013:00/2024)	Useiden työ- ja koulutusperusteiseen maahanmuuttoon liittyvien lainsäädäntömuutosten tavoitteena on hallita opiskelijoiden maahanmuuttoa ja varmistaa, että työperäinen maahanmuutto vahvistaa julkista taloutta. Uudistus toteutetaan vaiheittain. 1. HE laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (työntekijän oleskeluluvan tulorajan asettaminen ja asetuksenantovaltuutuksen lisääminen lakiin) 2. HE laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (ns. 3 kk:n sääntö ja työnteko-oikeuden laajentaminen) 3. HE kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka ja 4.4. Kansainvälinen rekrytointi	TEM/Marttinen	1. SM, STM, VM 2. SM, STM 3. OKM, SM, STM	1. HE 68/2024 vp (6.6.2024) Finlex 695/2024 2. HE 179/2024 vp (17.10.2024) Finlex 255/2025 256/2025 257/2025 258/2025 259/2025 3. HE syksy 2025
---	--	----------------------	--	--

Kotoutumislainsäädännön uudistukset (4 HE:tä – lisäksi kaksi muuta, joille ei vielä hanketta) 1. (TEM018:00/2023) 2. (TEM021:00/2024) 3. (TEM033:00/2024) 4. (TEM033:00/2024)	Kotoutumislainsäädännön uudistusten toteuttaminen tavoitteena hallitusohjelmaan sisältyvien säästötavoitteiden toteuttaminen ja maahanmuuttajan oman vastuun lisääminen kotoutumisestaan. Hanke toteutetaan vaiheittain. 1. HE laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (kotoutumislain korjaukset) 2. Kotoutumispalvelujen kokonaisuudistus 3. HE laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (muut kotoutumislain muutokset) 4. HE laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (kehysriihen 2024 päätökset ja ruotsinnoksen korjaus) Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikka ja liite B Taulukot taloudellisista päätöksistä	TEM/Rantanen	1. – 2. OKM 3. SM, STM 4. –	1. HE 21/2024 vp (4.4.2024) Finlex 323/2024 Finlex 324/2024 Finlex 325/2024 2. HE syksy 2025 3. HE syksy 2025 4. HE 192/2024 vp (21.11.2024) Finlex 1100/2024
---	--	---------------------	---	---

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
				Finlex 1101/2024 Finlex 1102/2024 Finlex 1103/2024 Finlex 1104/2024 Finlex 1105/2024 Finlex 1106/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty HE lasten kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (STM050:00/2025)	Kotihoidon tuen ns. Norjan mallin valmisteleminen siten, että oikeus kotihoidontukeen alkaa kolmen vuoden asumisajan jälkeen. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikka	STM/Grahn-Laasonen	OKM, TEM	Syksy 2025
HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (STM158:00/2024)	Hallitusohjelman kirjausten toteuttaminen muiden kuin kiireellisten terveysten palveluiden rajoittamisesta (Laittomasti maassa olevien terveydenhuolto-oikeudet). Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikka	STM/Juuso	SM	HE 50/2025 vp (15.5.2025)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Poistettu Toimeentulotuen ja työmarkkinatuen korvaaminen maahanmuuttajille kotoutumistuella ja työmarkkinatuen kielilisän valmistelu (STM074:00/2024)	Kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämiseksi toteutetaan toimeentulotuen ja työmarkkinatuen korvaaminen maahanmuuttajille kotoutumistuella. Hanke toteutetaan yhteydessä työmarkkinatuen kielilisän valmisteluun. Hallitusohjelman alaluku 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumisasiain politiikka	STM/Grahn-Laasonen	TEM	HE kevät 2026

11 Suomi liikkeelle -ohjelma

Lainsäädäntöohjelmaan ei sisälly hallitusohjelman 11 lukuun kuuluviksi ilmoitettuja lainsäädäntöhankkeita.

12

Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain, vaalilain, puoluelain ja kansalaisaloitelain muuttaminen (OM069:00/2023)	Pyrkimys poistaa jäsenäänestyksen pakollisuus vaalilaista ja selkiyttää lakia kampanjan kulut ylittävän rahoituksen sekä selkiyttää vaali- ja puoluerahoitusta lainojen osalta siten, että lainan alkuperä on aina identifioitavissa. Lisäksi päivitetään puoluelain luettelo asioista, joita ei pidetä puolueelle annettavana tukena ja tarkennetaan lainsäädäntöä siten, että puolueilla on mahdollisuus valtionavustuksen osittaiselle siirtämiselle puolueen tarkoitusta toteuttavan säätiön tai osakeyhtiön toiminnan tukemiseen. Kansalaisaloitelain muutoksen tavoitteena on alentaa eurooppalaisen kansalaisaloitteen allekirjoittamisen ikäraja 16-vuoteen.	OM/Meri	–	HE 190/2024 vp (21.11.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
	Hallitusohjelman otsikko Vaali- ja puolue- lainsäädäntö sekä demokratian käytännöt. Ks. myös hallitusohjelman alaluvut 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan, 10.2 Suo- malaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan ja 10.3 Maahanmuutto- ja ko- toutumisasiäpolitiikka			

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Rikostorjuntaan liittyvän tiedonvaihdon tehostaminen, useita hankkeita eri ministeriöissä Lisätty OM: tietojenvaihtosäätelyn sujuvoittaminen vankilaturvallisuuden parantamiseksi sekä työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjunnan tehostamiseksi (OM063:00/2023) Ks. myös (SM008:00/2025)	Rikollisuuden torjuntaan tai ehkäisyyn liittyvää tiedonvaihtoa koskevien hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen. Kyseessä on poikkihallinnollinen hanke. OM: Tarvittavien ehdotusten valmisteleminen viranomaisten välisen tiedonvaihdon sujuvoittamiseksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain ja ulosottokaaren osalta. Hallitusohjelman alaluvut 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä vahvistetaan, 10.2 Suomalaista oikeusvaltiota ja demokratiaa vahvistetaan ja 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumispoliitiikka	OM/Meri, SM/Rantanen, TEM/Marttinen, STM/Juuso OKM/Adlercreutz	–	OM: HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa ja siihen liittyviksi laeiksi (PLM002:00/2019)	Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain uudistami- nen. Pääesikunnalle ehdotetaan uudeksi tehtäväksi sotilasrikosten ennalta estämi- nen ja paljastaminen sekä eräitä uusia ja itsenäisesti käytettäviä toimivaltuuksia ri- kosten ennalta estämis- ja paljastamisteh- täviin. Lisäksi ehdotetaan uutta sääntelyä yleisistä toimivaltuuksista.	PLM/Häkkä- nen	–	HE 82/2023 vp (9.11.2023) Finlex 89/2025 90/2025 91/2025 92/2025 93/2025

13 Keskeiset EU-hankkeet

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisestä kumppanuus sopimuksesta (Post Cotonou) (UM021:00/2023)	Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen. Kumppanuussopimus on luonteeltaan sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain Euroopan unionin toimivaltaan.	UM/Tavio	OM, VM, MMM, TEM, LVM, OKM, YM, PLM	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Laki Euroopan parlamentin ja neuvoston jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS kumoamisesta annetun direktiivin (EU) 2023/977 täytäntöönpanosta (SM029:00/2023)	Hankkeessa täytäntöönpannaan kansallisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS kumoamisesta annetun direktiivin (EU) 2023/977 (tietojenvaihtodirektiivi). Täytäntöönpano edistää kykyä lainvalvontaviranomaisten tietojenvaihtoon sekä rikostentorjuntaan koko EU:n alueella.	SM/Rantanen	OM, VM (Tulli)	HE 139/2024 vp (26.9.2024) Finlex 806/2024 Finlex 807/2024 Finlex 808/2024 Finlex 809/2024
EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkauudistuksen kansallinen täytäntöönpano (SM032:00/2024)	Hankkeessa toimeenpannaan kansallisesti EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkauudistus.	SM/Rantanen	Liittymäpin- toja yli minis- teriörajojen	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Euroopan unionin sisäasioiden rahastoja koskevan lainsäädännön uudistaminen	Sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 annetun lain (1125/2021) päivittäminen tai uuden lain valmisteleva Euroopan unionin sisäasioiden rahastoista tulevaa EU:n monivuotista rahoituskehystä varten (2028–). Samassa yhteydessä valmistellaan rahastoja koskeva valtioneuvoston asetus. Ks. myös hallitusohjelman alaluvut 10.1 Kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyttä vahvistetaan ja 9.2 Vahvistetaan sisämarkkinoita ja talouskasvua.	SM/Rantanen	VM, TEM, OM, UM	HE syksy 2027, seuraava vaalikausi

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Arvonlisäverotuksen nykyaikaistaminen digiaikana (Digiajan alv) (VM157:00/2023)	Hankkeessa täytäntöönpannaan Euroopan komission 8.12.2022 antamat ehdotukset arvonlisäverotuksen nykyaikaistamisesta digiaikana. Digiajan alv-paketti on hyväksytty Ecofin-neuvostossa 11.3.2025 ja säännök-set julkaistu EU:n virallisessa lehdessä 25.3.2025. Säädöskokonaisuuteen sisältyy kolme osiota: EU-kaupan digitaalinen alv-raportointi, sähköinen laskutus ja EU:n sähköinen keskusjärjestelmä alv-tietojen vaihtamiseksi; alustoja koskevien arvonlisäverosääntöjen päivittäminen ja yhteisen alv-rekisteröinnin käyttöönotto koko EU:ssa.	VM/Purra	–	Useita hallituksen esityksiä 2026–2027. Aikataulu tarkentuu muun muassa EU-jatkovalmistelun aikataulun perusteella
EU:n uuden rahanpesusääntelyn kansallinen täytäntöönpano (VM053:00/2024)	Hankkeessa valmistellaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan sääntelyn kokonaisuudistusta.	VM/Rydman	SM	HE 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
eIDAS-asetusta täydentävä lainsäädäntö (osa eIDAS-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa) (VM031:00/2024) (VM059:00/2024)	Hankkeen tarkoituksena on toteuttaa uudistetun eIDAS-asetuksen (Electronic Identification, Authentication and Trust Services) mukaiset velvoitteet kansallisesti määräajassa. Asetuksen keskeisin uudistus koskee yhteisen lainsäädäntökehikon luomista eurooppalaiselle digitaalisen identiteetin lompakolle. Hankkeessa tuotetaan asetuksen mukainen identiteettilompakko ja siihen liittyvät palvelut.	VM/Ikonen	LVM, SM	HE syksy 2025
HE laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista (MMM024:00/2023)	EU:n metsäkatoasetuksessa (EU) 2023/1115 edellytetyn täydentävän kansallisen sääntelyn toteuttaminen. Hankkeessa valmistellaan uusi metsäkatoa koskeva laki, jossa säädettäisiin erityisesti toimivaltaisen viranomaisen määräämisestä ja sen toimivallan yksityiskohdista sekä EU:n metsäkatoasetuksen vastaisen toiminnan seuraamuksista. Samalla kumottaisiin voimassa oleva laki puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta (897/2013).	MMM/Es-sayah	–	HE kevät 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
EU:n yhteisen kalastuspolitiikan valvontaan liittyvät hankkeet 1. HE laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (MMM008:00/2024) Lisätty 2. HE yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (MMM071:00/2024)	Lailla on tarkoitus panna kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/2842 yhteisen kalastuspolitiikan valvontajärjestelmään säädetyt muutokset sekä muuttaa kansallisesti säädettyä hallinnollisten seuraamusten järjestelmää siitä saatujen kokemusten pohjalta.	MMM/Es-sayah	OM	1. HE 33/2024 vp (18.4.2024) Finlex 464/2024 2. HE syksy 2025

Lisätty Merenkulun ympäristönsuojelulain muutokset (alusjäterikosdirektiivin muutosten täytäntöönpano)	Merenkulun ympäristönsuojelulain muutoksilla pannaan täytäntöön direktiivin 2005/35/EY (nk. alusjäterikosdirektiivi) muuttamisesta siltä osin kuin on kyse alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja pilaamisrikoksista määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/3101. Direktiivi edellyttää, että alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä tehdyn nk. MARPOL-yleissopimuksen veteen meneviä päästöjä koskevien kieltojen rikkomisesta tulee jatkossa määrätä hallinnolliset seuraamukset. Nykyisin edellytetään rikosoikeudellisia seuraamuksia. Lisäksi viranomaisten valvonta-tehtäviä tulee tarkentaa hieman. Direktiivin säännökset tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 6.7.2027. Samalla esitetään eduskunnan hyväksyttäväksi eräitä Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMOssa tehtyjä kansainvälisiä velvoitteita.	LVM/Ranne	SM, YM, OM	HE syksy 2026
--	---	-----------	------------	---------------

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
EU:n kyberkestävyyssäädöksen (Cyber Resilience Act) kansallinen täytäntöönpano (LVM014:00/2024)	Hankkeessa valmistaudutaan EU:n kyberkestävyyssäädöksen kansalliseen täytäntöönpanoon. Hanke tukee osaltaan hallitusohjelman kirjausta kansallisen turvallisuuden ja yhteiskunnan kriisinkestävyyden vahvistamisessa ja erityisesti yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamista.	LVM/Ranne	–	HE syksy 2025
Meriliikennepaketin turvallisuussäätelyn täytäntöönpano	Meriliikennepaketti sisältää merkittävää meriturvallisuutta koskevaa EU-lainsäädäntöä, joka tulee täytäntöönpanna kansallisesti. Lopullinen kansallinen täytäntöönpanoaika ei ole tiedossa.	LVM/Ranne	–	HE 2026 Meriliikennepaketin käsittely on kesken EU:ssa.

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Lisätty Meriliikennepaketin alusturvallisuussäätel yn täytäntöönpano	Hankkeen tavoitteena on saattaa voimaan ns. meriliikennepaketin alusturvallisuussäntely eli Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/3100 lippuvaltiota koskevien vaatimusten noudattamisesta annetun direktiivin 2009/21/EY muuttamisesta (lippuvaltioidirektiivi) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/3099 satamavaltioiden suorittamasta valvonnasta annetun direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta (PSC-direktiivi). Edellä mainitut direktiivit vaativat laajoja muutoksia alusturvallisuuden valvonnasta annettuun lakiin (370/1995), joka ehdotetaan annettavaksi kokonaan uudelleen.	LVM/Ranne	–	HE syksy 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisesta kestävälle lentoliikenteelle täydentäväksi lainsäädännöksi (LVM037:00/2023)	Hankkeen tavoitteena on RefuelEU Aviation -asetuksen edellyttämän kansallisen sääntelyn toteuttaminen. Kansallisesti tulee säätää viranomaistehtävistä ja nimetä toimivaltaiset viranomaiset. Lisäksi tulee säätää asetuksen kieltämien rikkomusten sanktioinnista eli seuraamusmaksuista ja niiden määrittämisestä.	LVM/Ranne	TEM	HE 80/2024 vp (29.8.2024)
HE EU:n datasäädöksen toimeenpanosta (LVM050:00/2023) Täytäntöönpanoa tukeva työryhmä (LVM042:00/2023)	Hankkeella pannaan täytäntöön EU:n datasäädös. Se on asetuksena suoraan sovellettavaa oikeutta, mutta edellyttää kansallisesti täydentävää sääntelyä etenkin toimivaltaisista viranomaisista, toimivaltuuksista sekä seuraamusten järjestämisestä.	LVM/Ranne	TEM, OM, lisäksi virastotasolla liikenne- ja viestintävirasto, kilpailu- ja kuluttajavirasto sekä kuluttajasiames.	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE Euroopan unionin kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi (LVM027:00/2023)	Hankkeessa täytäntöönpannaan kansallisesti ns. NIS2-direktiivi. Kyberturvallisuutta koskevaa yhteistyötä viranomaisten ja elinkeinoelämän välillä vahvistetaan. Kyberturvallisuusstrategia uudistetaan.	LVM/Ranne	VM, OM, YM, MMM, TEM, STM, SM, PLM, UM, lisäksi VNK ja OKM	HE 57/2024 vp (23.5.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Liikenteen ja logistiikan tietosäätelyn päivitys, data-avaruus, osa 1 (LVM054:00/2023)	Säätäminen vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta annetun EU-asetuksen 20 artiklan mukaisista yksilöllisistä tunnisteista sekä lataus- ja tankkauspisteiden tietojen saatavuudesta kansallisesta yhteyspisteestä. Lisäksi säädettäisiin sähköisiä kuljetustietoja koskevan EU-asetuksen tarkoittamasta tiedonvaihdon kansallisesta yhteyspisteestä. Henkilöliikenteen liikkumispalveluiden osalta ehdotettaisiin muutoksia olennaisten tietojen, pysäkkien esteettömyystietojen, kertalippua koskevan lippu- ja maksurajapinnan ja toimivaltaisten viranomaisten lippuyhteistyötä koskeviin säännöksiin. Lisäksi selkiytettäisiin säätelyä tietojen luovuttamisesta liikenneasioiden rekisteristä, tietojen luovuttamisesta perintätoiminnan harjoittajille sekä mahdollisuudesta julkaista julkista valtaa käyttävien henkilöiden tietoja.	LVM/Ranne	–	HE 182/2024 vp (24.10.2024)

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
Liikenteen ja logistiikan tietosäätelyn päivitys, data-avaruus, osa 2 (LVM015:00/2024)	Muutosten tekeminen liikennepalvelulain tietosäätelyyn tieliikenteen älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönoton sekä tieliikenteen ja muiden liikennemuotojen rajapintojen puitteista annetun direktiivin (EU) 2023/2661 täytäntöönpanemiseksi. Direktiivillä muutetaan tieliikenteen älykkäitä liikennejärjestelmiä koskevaa ns. ITS-direktiiviä. Kansallisessa hankkeessa huomioidaan sellaiset ITS-direktiivin täytäntöönpanoasetuksista johtuvat tarpeet, joita ei ole vielä huomioitu.	LVM/Ranne	–	HE syksy 2025
HE yritysvastuulaiksi (TEM069:00/2024)	Yritysvastuudirektiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää uutta lainsäädäntöä, jossa säädetään yritysten huolellisuusvelvoitteesta ja valvontaviranomaisesta sekä hallinnollisista seuraamuksista.	TEM/Marttinen	–	HE kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE ulkomaalaislain muuttamisesta (ns. yhdistelmälapadirektiivin täytäntöönpano) (TEM002:00/2025)	Yhdistelmälapadirektiivin sääntelyllä luodaan yhden hakemuksen menettely, jossa on yhdistettynä työtä ja oleskelua varten myönnettävä oleskelulupa eli yhdistelmä-lupa.	TEM/Martti- nen	–	HE syksy 2025
EU:n uusi kaasumarkkinalainsäädäntö (ns. kaasumarkkinapaketti) (TEM038:00/2023)	Kaasumarkkinasääntelyn muutoksilla helpotetaan uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen käyttöönottoa energiajärjestelmässä ja mahdollistettaisiin siirtyminen pois fossiilisesta maakaasusta EU:n ilmastoneutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä.	TEM/Multala	–	EU-säädös voimaan keväällä 2024
EU:n uusi sähkömarkkinamalli (TEM040:00/2023)	Hankkeessa täytäntöönpannaan kansallisesti sähkömarkkinamallia koskeva EU-säädöspaketti (2 direktiiviä ja 3 asetusta), jolla parannetaan kuluttajansuojaa sekä edistetään puhtaan energian investointeja sähkömarkkinoilla.	TEM/Multala	–	EU-säädös voimaan keväällä 2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE laiksi kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista (TEM076:00/2024)	Ekosuunnitteluasetuksen kansallisen täytäntöönpanon kannalta välttämättömän lainsäädännön valmisteleminen.	TEM/Multala	–	HE kevät 2026
HE päästökauppalain muuttamisesta/ HE laiksi polttoaineen jakelun päästökaupasta (TEM074:00/2023)	Päästökauppasäätelyn täydennykset katkaisivat tieliikenteen, rakennusten lämmityksen sekä nykyisen päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja rakentamisen.	TEM/Multala	YM	HE 119/2024 vp (23.9.2024) Finlex 1066/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE Euroopan unionin hiilirajamekanismiasetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta (TEM004:00/2023)	Hiilirajamekanismin avulla tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetaan saman suuruinen maksu kuin joka kohdistuu EU:ssa valmistettuihin vastaaviin tuotteisiin EU:n päästökaupan seurauksena.	TEM/Multala	YM	HE 52/2023 vp (9.10.2023) Finlex 1288/2023 Finlex 1289/2023
HE laeiksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (TEM123:00/2023)	Hallituksen esityksen valmisteleminen laeiksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.	TEM/Multala	–	HE 170/2024 vp (10.10.2024) Finlex 846/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta (TEM029:00/2023)	Uusiutuvan energian direktiivin (EU) 2018/2001 toimeenpano kestävyyskriteerien osalta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.	TEM/Multala	–	HE 37/2025 vp (24.4.2025)
HE energian alkuperätakuista annetun lain muuttamisesta (TEM035:00/2023)	Uusiutuvan energian direktiivin päivitys (REDIII) toimenpannaan kansallisesti kolmessa hankkeessa (Fit for 55). Tässä hankkeessa toimeenpannaan alkuperätakuita koskevat säännökset.	TEM/Multala	–	HE syksy 2025

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE uusiutuvien polttoaineiden edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta (TEM026:00/2023)	Uusiutuvan energian direktiivin päivitys (REDIII) toimenpannaan kansallisesti kolmessa hankkeessa (Fit for 55). Tässä hankkeessa toimeenpannaan liikennettä koskevat säännökset ja toteutetaan hallitusohjelman kirjaukset jakeluvetoisuudesta.	TEM/Multala	–	HE 121/2024 vp (23.9.2024) Finlex 841/2024 Finlex 842/2024 Finlex 843/2024 Finlex 844/2024 Finlex 845/2024

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
EU:n tekoälyasetuksen kansallinen toimeenpano (TEM044:00/2024)	EU:n tekoälyasetuksen toimenpanemiseksi tarvittavien kansalliset säädösmuutosten valmisteleminen.	TEM/Rydman	–	HE syksy 2025
Solvenssi II -direktiivin muutosten ja vakuutusyhtiöiden elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin kansallinen täytäntöönpano 1. (STM012:00/2025) 2. (STM013:00/2025)	Solvenssi II -direktiivin uudelleentarkastelu kattaa koko direktiivin ja sen yhteydessä muutetaan useampaa direktiivin eri osaluetta ja säännöstä. Elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin myötä on luotava täysin uusi kriisinratkaisujärjestelmä vakuutusyhtiöille. Lisäksi sääntelyn mukaisesti on nimitettävä kriisinratkaisuviranomainen.	STM/Grahn-Laasonen	–	1. HE kevät 2026 2. HE syksy 2026
HE geenitekniikkalain muuttamisesta	Hankkeessa täytäntöönpannaan kansallisesti uusilla genominmuokkaustekniikoilla (NGT) muokattujen kasvien kansallisia lupa- ja valvontamenettelyjä koskevat muutokset siltä osin kuin asetus koskee geenitekniikkalain soveltamisalaa.	STM/Grahn-Laasonen	MMM, YM	HE mahdollisesti 2026–2027

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
HE uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä (YM036:00/2024)	Uusiutuvan energian direktiivin päivitys (REDIII) toimenpanoa lupamenettelyjä koskevien velvoitteiden osalta.	YM/Multala	–	HE 42/2025 vp (30.4.2025)
Rakennusten energiatehokkuusdirekt- iivin toimeenpano	Rakennusten energiatehokkuutta koskeva uudelleen laadittu direktiivi (recast) on julkaistu 8.5.2024. Se on tullut voimaan 29.5.2024. Ehdotuksen ensisijaisena tavoitteena on rakennusten kasvihuonekaasupäästöjen ja energian loppukulutuksen vähentäminen vuoteen 2030 mennessä sekä pitkän aikavälin vision asettaminen rakennuksille kohti EU:n ilmastoneutraaliutta vuonna 2050. Kansallisesti veloitteena on rakennuskannan perusparantaminen erittäin energiatehokkaaksi ja hiilivaapaaksi saatetuksi rakennuskannaksi vuoteen 2050 mennessä pyrkien muuttamaan olemassa olevat rakennukset päästöttömiksi rakennuksiksi.	YM/Multala	VM, OKM, TEM	Useita hallituksen esityksiä sekä valtioneuvoston ja ympäristöministeriön asetuksia, syksy 2025 ja kevät 2026

Hanke	Kuvaus	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaika- taulu
EU yhdyskuntajätevesidirektiivin uudistamiseen liittyvä lainsäädäntö	Euroopan komissio antoi 26.10.2022 ehdotuksen yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin uudelleen laadituksi tekstiksi (recast). Ehdotus laajentaisi direktiivin soveltamisalaa koskemaan myös nykyistä pienempiä taajamia ja jäteveden käsittelylle ehdotetaan nykyisiä tiukempia puhdistusvaatimuksia. Jätevedenkäsittelyn tiukentuvien vaatimusten kustannukset katettaisiin tietyin osin laajennetulla tuottajavastuujärjestelmällä. Valtaosalta yhdyskuntajätevedenpuhdistamoista edellytettäisiin energia-auditointeja ja asteittain energianeutraaliutta käytetyn energian ja tuotetun uusiutuvan energian suhteen.	YM/Multala	MMM, STM, TEM	HE syksy 2026